

DIRVA

Nr. 121

Spalis-October 20, 1961

Cleveland, Ohio

Lietuvos nacionalinė
Mažvydo biblioteka

AMERIKIEČIAI NESITRAUKS IŠ EUROPOS

Valstybės sekretorius kategoriškai atmetė karinį pasitraukimą iš Vidurio Europos, kaip galimą Berlyno ir Vokietijos krizės sprendimą.

Jis nurodė, kad tam tikras karinių įgulių sumažinimas Europoje ir kitose pasaulio dalyse yra galimas, bet tik visuotinio nusiginklavimo rėmuose, tačiau JAV nedalyvaus jokiame susitarime, kuris diskriminuotų kurį nors kitą kraštą — tai pasakodamas, jis greičiausiai mintyje turėjo Vakarų Vokietiją.

Jis pabrėžė, kad bet koks militarinis traukimas iš reikštų atsakomybės vengimą ir išsąskaitą nepageidaujama militarinę tuštumą Europoje, kuri sukeltų grėsmę pastovumui ir taikai.

Rusk pareiškė laikraštininkams, kad Chruščiovo

pareiškimas apie galimą ultimatumo datos nukėlimą "galis šiek tiek patarnauti įtampos sumažinimui", bet dar nesą pastebėta, kad sovietai būtų reikšmingai pakeitę savo poziciją. Tas pareiškimas dar nesudarą naujos bazės pradėti deryboms su sovietais dėl Berlyno ir Vokietijos.

Valstybės sekretorius pareiškė, kad JAV ir sąjungininkai ir toliau sieksią bazės deryboms su sovietais per tų valstybių ambasadorius Maskvoje.

Rusk tikino, kad tarp sąjungininkų nesą jokios "krizės Vokietijos ir Berlyno klausimu". Sąjungininkai vieningai sutaria, kaip ginti savo gyvybinius interesus ir ruošti kraštutinei krizei, kuri galinti išsivystyti.

Tiesa, esama kai kurių nuomonių skirtumų, bet jie

daugiau liečią "procedūrą, negu esmę".

JAV pagalba išlaikusi Jugoslaviją

Valstybės sekretorius, atsakydamas į priekaištus dėl pagalbos Jugoslavijai, pabrėžė, kad toji amerikinė pagalba, pradėta 1949 metais ir tęsiama trijų JAV administracijų, išgelbėjusi Jugoslavijos nepriklausomybę nuo Maskvos, ir tokios politinės raidos eigoje Jugoslavija išlikusi komunistinį pasaulį "dalinančia jėga".

Jis nurodė, kad JAV administraciją "kiek sukrėtusi" diktatoriaus Tito laiky-sena neutralistų konferencijoje, bet tai dar nereiškia, kad Jugoslavija prarandanti nepriklausomybę. Nė viena JAV administracija neužmiršusi fakto, kad Jugoslavija vis dėlto yra komunistinė valstybė.

Šiomis dienomis JAV "padėjo į lentyną" Jugoslavijos prašymą parduoti jai 500,000 tonų kviečių, bet valst. sekr. Rusk pastebėjo, kad JAV neuždariusi durų tolimesnės deryboms su Jugoslavija.

Komunistinė Kinija

nepateksianti į Jungtines Tautas šiais metais. JAV spaus, kad JT generalinio sekretoriaus klausimas būtų galimai greičiau išspręstas, nes sovietai jau turėję pakankamai laiko pamatyti narių nusistatymą prieš "troikos" reikalavimus.

Rusk tikės, kad Chruščiovas paklausysias prez. Kennedžio apeliacijos ir nesprogdins 50 megatonų branduolinės bombos. (Čia pastebėtina, kad sovietų spaudos vėliau paskelbtame tekste sakoma "galbūt sprogdins", kas sukelia spėjimus, kad Sovietija gal ir nesiruošianti sprogdinti to dydžio bombą).

JAV vyriausybė tikisi, kad Laose po "sunkių" derybų tikrai busias pasiektas neutralumas, kai pradės veikti princas Phoumas vyriausybė.

JAV pritaria Peru pasiūlymui, kad Amerikos Valstybių Organizacija sudarytu komitetą, kuris ištirtų pi-

rošilovas pirmasis "prisipažino savo klaidą".

Ši reueliacija patvirtino ankstyvesnius diplomatų pranešimus, kad 1957 metais "antipartinė grupė" partijos prezidiume nugalėjo pašalinti Chruščiovą iš partijos sekretoriaus pareigų. Tačiau maršalo Žukovo pagelbėjimas Chruščiovą pajėgė grupę nugalėti, o po to nušalino ir patį Žukovą.

LAISVĖS REIKALAVIMAS LENKIJOS

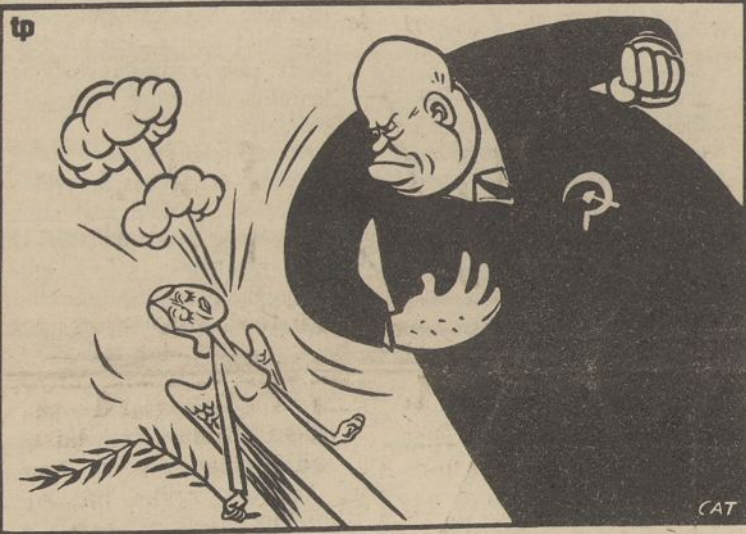
Būdinga, kad partijos kongreso išvakarėse vienas iš žymiausių Lenkijos marksistų Adam Schaff paskelbė straipsnį, kuriame nurodoma, jog "kapitalistiniame pasaulyje" naudingą taiką suteikia lėtas demokratijos augimas ir asmeninių laisvių suvaržymai komunistų kraštuose.

"Didžiausia propagandinė korta prieš komunizmą ir marksizmą kapitalistiniame pasaulyje yra individo teisių į laisvę problema socialistinėje sistemoje, demokratijos problema," sakoma straipsnyje. Autorius siūlo, kad komunistų lyderiai atprastų nuo stalinistinės praktikos valdyti jėga.

Profesoriaus Schaffo marksistiniai kredencialai ligšiol jis buvo visuotinai pripažintas autoritetas nebuvo ginčijami.

* Paryžiuje ir Alžire prasi-dėjo riaušės, kurių metu Alžire areštuota per 7500 musulmonų, o pirmąją riaušių dieną Paryžiuje suimtieji 1500 musulmonų išstremiami į Alžirą. Riaušės Paryžiuje tęsiasi ir kitą dieną. Muzulmonų demonstracijos prasidėjo dėl vyriausybės įvestų judėjimo suvaržymų Alžire, kurie taikomi tik musulmonams.

Tuo pat metu Prancūzijoje prasidėjo ir komunalinio patarnavimo darbininkų streikas,

Atominiai antausiai taikai

Chruščiovas šaukiasi vienybės

Sovietijos diktatorius Chruščiovas, kalbėdamas komunistų partijos kongrese, šaukė vienybės komunistinį bloką, ragindamas pradėti galutinį žygį kapitalizmui nugalėti.

Šis pareiškimas yra būdingas dėlto, kad komunistinės Kinijos premjeras Chou Enlai pakartotinai demonstravo opoziciją Chruščiovo politikai. Jis sulaužė komunistinių apeigų tradicijas, neįsijungdamas į ovacijas po esminių Chruščiovo kalbos punktų ir parodydamas, kad nenori susitikti su Chruščiovu.

Tokia komunistinės Kinijos laikysena prasidėjo po to, Chruščiovas pasmerkė Albaniją už stalinistinės linijos laikymąsi ir davė suprasti, kad Albanija išmetama iš tarptautinio komunizmo sąjūdžio. Albanija yra ideologinis komunistinės Kinijos sąjungininkas; ji neatsiuntė delegacijos į Maskvoje vykstantį kongresą. Į jį neatvyko ir komunistinės Kinijos diktatorius Maocetungas.

APKALTINTAS VOROŠILOVAS

Kitą neįprastą kongreso momentą sudarė maršalo Vorošilovo išrinkimas į kongreso prezidiumą ir po to sekęs Chruščiovo kaltinimas, jog Vorošilovas dalyvavę "antipartinėje grupėje" 1957 metais.

Chruščiovas pareiškė: "Partijos leninistinei linijai priešinosi atskalūniška antipartinė grupė, susidėjusi iš Molotovo, Kaganovičiaus, Malenkovo, Vorošilovo, Bulganino, Pervukino, Saburovo ir Šepilovo."

Visi minėtieji bolševikai, išskyrus Vorošilovą, buvo jau apkaltinti anksčiau, vykdant vadinamą "nustalinimo procesą". Jie gana greitai buvo išstremti į mokesnius postus, bet Vorošilovas paliktas iki 1960 metų, kada jį pakeitė Brežnevas. Dabar Chruščiovas pareiškė, kad Vo-

Rytų Vokietijos komunistai, norėdami sulaukyti gyventojų bėgimą į laisvąjį pasaulį, apsitvėrė spygliuota vielų dviguba užtvara, pravedami kelių šimtų metrų pločio "mirties zoną", kurioj turi teisę vaikščioti tik patruliuoją milicininkai. Pasienny namai ir ūkiai buvo nugriauti ir gyventojai iškelti į rytus.

Reikia pasidžiaugti, kad lietuvių kolonijose vis daugiau atsiranda jaunuolių, kurie trokšta geriau pažinti lituanistiką, kad ateity galėtų pavaduoti senuosius darbuotojus. Štai būrelis Clevelando jaunųjų lietuvių, baigusiu aukštesniuosius lituanistikos kursus, buvo apdovanoti albumu "Lietuva mano tėvų žemė". Nuotraukoje iš kairės: Jolita Kavaliūnaitė, Vida Augulytė, Andrius Šenbergas, Ingrida Stasaitė, ir Jūra Gailiūšytė.

P. Petručio nuotrauka

PRADĖTA PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMO SESIJA

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Ryšium su dabartiniu sovietų išprovokuotu kritišku politiniu momentu ir besikeičiančia pasauline situacija dėl visokių derybų, ši speciali sesija sukviesta Paryžiuje.

Paryžius buvo išrinktas kaip tradicinis Europos centras, kultūros židiny, ku-

riame buvo paskelbta žmogaus teisių deklaracija. Čia dabar Prancūzijos buvo paskelbta Tautų apsisprendimo politika.

Prancūzijos politika pasirodo nepaprastai tvirta dabartinėje situacijoje. Tuo tarpu kai Prancūzija suteikė nepriklausomybę kelias dešimtmečius buvusį savo kolonijų, pristatė jas į Jungtines Tautas ir kitoms duoda apsisprendimo teisę, sovietai tebeilgo pavergę 100 milijonų Europos gyventojų.

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

vietai tebeilgo pavergę 100 milijonų Europos gyventojų.

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

vietai tebeilgo pavergę 100 milijonų Europos gyventojų.

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas. Jeigu dar kartą bus nusileista sovietų užmačiom, kurios laužo lais-

Sesijos metu, spalio 18 — 20 dienomis, Palais d'Orsay suruošta paroda apie sovietų imperializmą, kuriam galėtų pavydėti net visi rusų carai. Sesija kviečiama, siekiant atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį, kur gali būti privesti sovietų ultimatumo priėmimas

VELNIŠKOJI SUTARTIS (19)

MASKVA SUTINKA ĮSTOTI Į AŠIES PAKTĄ

Oficialiajam Reicho užsienių reikalų ministerijos vertėjui dr. Schmidtui nedalyvaujant bunkerio pasitarime, protokolą rašė dr. Gustav Hilger, vokiečių pasiuntinys patarėjas Maskvoje.

Britų bombonešiams skraidant virš Reicho sostinės ir vokiečių priešlėktuvinei beviltskai į juos šaudant, Ribbentropas bandė dar kartą paveikti rusą. Jis išsitraukė iš kišenės sutarties projektą, kurio esminis punktas buvo: praplėsti vadinamąjį ašies paktą, įtraukiant Rusiją. Jam skaitant tekstą, Molotovas kantriai klausė.

Projekto branduolį sudarė antrasis straipsnis: "Vokietija, Italija, Japonija ir Sovietų Sąjunga įsipareigoja respektuoti natūralias sutarties partnerių interesų zonas". Iškilus ginčams, partneriai turėtų "draugiškai susitarti". Abu fašistiniai kraštai ir Japonija "iš savo pusės pareiškia, kad pripažins ir respektuos dabar Sovietų Sąjungos valdomas sritis".

Pagal trečiąjį straipsnį visi keturi kraštai turėjo įsipareigoti "neremti jokių jėgų susigrupavimų, kurie būtų nukreipti prieš vieną iš keturių partnerių".

Patį sutartį, — siūlė Ribbentropas, — būsimi paskelbta viešumai, žinoma, be slapto protokolo, kuriuos jis dabar pradėjo skaityti. Svarbiausios slaptosios klausulės aptarė keturių valstybių "teritorines aspiracijas". Rusų aspiracijų pagrindinis punktas "greičiausiai būsis į pietus nuo Sovietų Sąjungos teritorijos — Indijos vandenyno kryptimi".

Dardanelai vietoj Indijos vandenyno

Molotovas nekando meškerės. Siūlomąją sutartimi buvo pastebimai bandoma Rusiją nukreipti nuo jos tradicinio veržimosi į vakarus išilgai Baltijos jūros, Balkanuose ir per sąsiaurius į Viduržemio jūrą, kur jos aspiracijos neišvengiamai turėjo susikirsti su gėdžiomis Vokietijos ir Italijos užmačiomis. Sovietija,

bent tuo tarpu, nesidomėjo toli esančiu Indijos vandenynu. Jai labiau rūpėjo Europa ir Turkijos sąsiauriai.

"Sovietų Sąjungai", pasakė Molotovas, "nepakan-ka popierinių sutarčių, ji turi savo saugumą remti faktinėmis garantijomis".

"Klausimai, kurie Sovietų Sąjungą interesuoja, liečia ne tik Turkiją, bet pvz. Bulgariją... Ir Rumunijos bei Vengrijos likimas interesoja Sovietų Sąjungą, kuri negali būti abejinga tam klausimui. Toliau, sovietų vyriausybei būtų įdomu sužinoti, ką ašis galvojanti apie Jugoslaviją ir Graikiją, taip pat, ką Vokietija numatanti daryti su Lenkija... Ir švedų neutralumo klausimas interesoja sovietų vyriausybę... Be to, dar yra klausimų, liečiančių praėjimus per Baltijos jūrą..."

Nenuvargstas, veido išraiškos nekeičias Molotovas nepraleido nė vieno sovietų rūpimo punkto, ir Ribbentropas, užverstas klausimų kalnu, prisipažino, jog jaučiasis "perklaustas", kai Molotovas pareiškė, kad "būtų nepaprastai dėkingas, jei šeiminkas pasisakytų visais iškeltais klausimais". Jis tegalys tik pakartoti, kad lemiamasis klausimas slypi tame, ar Sovietų Sąjunga esanti pasiruošusi "kartu su mumis bendradarbiauti britų imperijos likvidavime".

Karas jau laimėtas...

Molotovas buvo pasirengęs kandžiam atsakymui. Hilgeris jį labai rūpestingai užprotokolavo:

"Atsakydamas pareiškė Molotovas, kad vokiečių pusė išeinanti iš minties, jog karas su Anglija jau esąs laimėtas. Jei apie tai (Hitlerio) buvo išsireikšta, kad Vokietija karą su Anglija vedanti dėl gyvybės ar mirties, tai jis tegalys suprasti, jog Vokietija turinti kovoti dėl gyvybės, o Anglija dėl mirties".

Šios sarkastiškos pastabos Ribbentropas, nuostabaus bukumo žmogus, nesuvokė, bet Molotovas norėjo būti visiškai tikras. Į Rib-

bentropo pakartotinius pareiškimus, kad Anglija jau esanti "baigta", Molotovas pagaliau atsakė: "Jei taip, tai kodėl mes sėdime bunkerioje, ir kam priklauso tos bombos, kurios lauke krin-ta?" Šį paskutinį Molotovo smūgį nepaprastai iškėlė Stalinas, 1942 metais Churchillui atvykus į Maskvą.

Maskvos reikalavimai

Iš šių varginančių pasitarimų su saktu Maskvos įgaliotiniu ir iš pradėjusių po keturiolikos dienų ryškėti kitų įrodymų apie Stalino gobšumą Hitleris pasidarė savo išvadas.

Čia dar reikia pastebėti, kad Stalinas tuo metu — priešingai vėlesniems jo išsiginimams, — Hitlerio pasiūlymą įsijungti į ašies paktą priėmė, tik pareikalavo žymiai aukštesnės kainos, negu Berlynas buvo pasiūlęs.

Lapkričio 26 dieną, praėjus vos dviem savaitėms nuo Molotovo grįžimo iš Vokietijos, jis pranešė vokiečių pasiuntiniui Maskvoje, kad Rusija esanti pasiruošusi įstoti į siūlomą sąjungą žemiau išvardintomis sąlygomis:

1. vokiečių kariuomenę nedelsiant atitraukus iš Suomijos, kuri... priklausė Sovietų Sąjungos įtakos sferai...

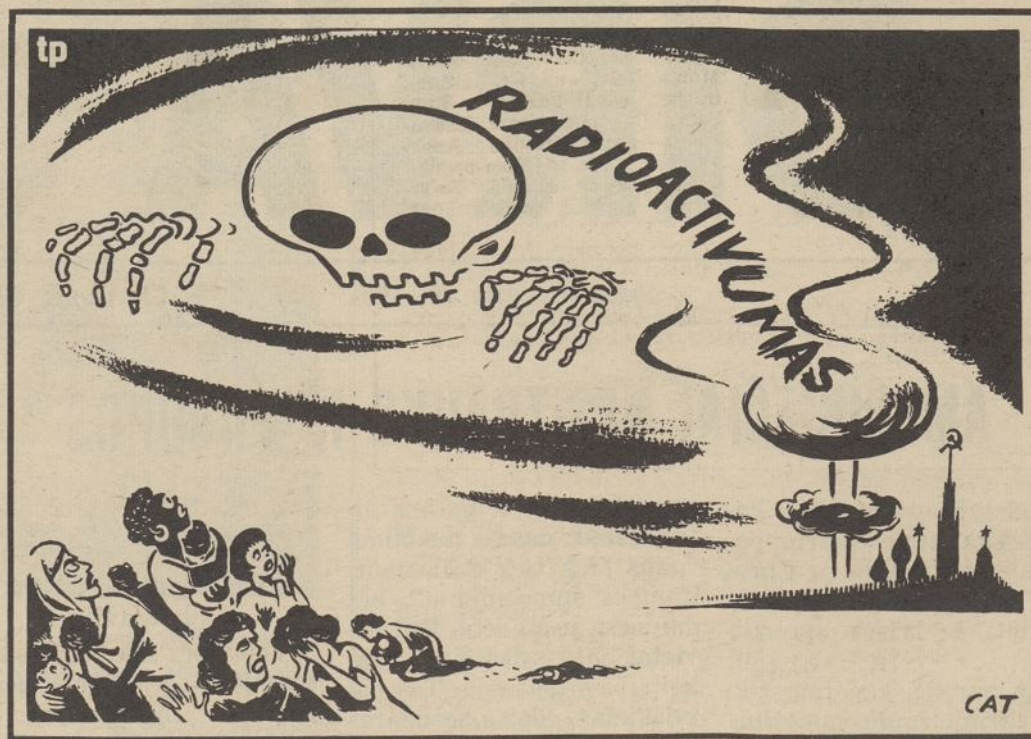
2. ateinančiais mėnesiais užtikrinant Sovietų Sąjungos saugumą sąsiauriuose, pasirašius savitarpinės pagalbos paktą tarp Sovietų Sąjungos ir Bulgarijos, o taip pat ilgalaikėmis sutartimis sukuriant bazes sovietų sausumos ir jūrų jėgoms Bospore ir Dardaneluose...

3. Japonijai atsisakius koncesinių teisių, liečiančių naftą ir anglį šiauriniame Sachaline.

Be to, Stalinas vietoj dviejų slapto protokolo pareikalavo penkių, kuriuose turėjo būti patvirtinti jo naujieji reikalavimai. Šalia to, Stalinas pareikalavo, kad partneriai panaudotų karines priemones, jeigu iškiltų sunkumų, sovietų karines bazes įvedant į Turkiją.

Tai buvo daugiau, negu Hitleris būtų galėjęs ir pagyvoti. Jis bandė Rusiją įsijungti į Europos, o dabar Stalinas pareikalavo Suomijos, Bulgarijos, sąsiaurių kontrolės ir tuo pačiu faktiškai visų arabų ir persų naftos sričių, iš kurių normaliais laikais buvo dengiama didžioji dalis viso naftos pareikalavimo Europoje. Indijos vandenyno, kurį Hitleris bandė įkalbėti, kaip Sovietijos "aspiracijų pagrindinį punktą, rusai net nepaminiėjo.

(Bus daugiau)

MIRTIES DEBESYS VIRŠ KINIJOJOS

Kiekvieną rytą, prieš saulei užtekant virš Džungarijos lygumų centrinėje Azijoje, trys ilgos kinų darbininkų kolonos išžygiuoja iš Didžiosios Jėrbos stovyklos. Tuo metu, kai pirmieji saulės spinduliai nušviečia Tienšano "dangiškojo kalno" viršūnes, Jėrbos darbo brigados jau yra pradėjusios savo darbą, kasdamos pylimus geležinkelio linijai, kuri kada nors sudarys trečiąjį ryšį tarp Maskvos ir Pekino, papildydama Transiberijos linijas. Naujasis Turkestano-Sibiro geležinkelis iš Novosibirsko į Almają jau yra užbaigtas iki Kinijos sienos.

Vergų kolonos vis dar tebetiesia kitą tos linijos dalį per Kinijos Turkestaną. Sovietai buvo pasiūlę "broliškąją pagalbą" Kinijos raudoniejiems, ir ligi praeito pavasario daug sovietų inžinierių ir darbo brigadų dirbo vakarinėje Kinijos pasienio provincijoje. Bet didėjant Maskvos-Pekino plyšimui, beveik visi "didžianiosiai", kaip kinai vadina rusus, išvažiavo. Siekdami papildyti spragas, kinieškieji vergų pirklių atgabeno dešimtis tūkstančių naujų darbininkų iš visų Kinijos dalių, priversdami juos dirbti prie geležinkelio po 16 valandų per dieną.

Vietiniai kazakai, deportuoti tibetiečiai, mongolai, kaulėti šiaurės Kinijos gyventojai ir švelnaus sudėjimo pietinės Kinijos vaikai — visi jie atstovaujami priverstinio darbo kolonose. Daugelis jų nepergyvens žiaurių darbo sąlygų. Niekas nežino, kada naujoji geležinkelio linija, daugely vietų dar težinoma tik iš matavimų kuolelių, bus užbaigta. O tuo tarpu juos naikina nelaimingi atsitikimai, neišvaiduojami sunkios darbo sąlygos, epidemijos ir ledinis šaltis žemėn prasiraustuose urvuose.

Paskutinį mėnesį darbininkams iškilo nauja baisi grėsmė: atominiai krituliai. Prieš penkias ar keturias savaites keli darbininkai nusi-skundė aštriais galvos skausmais. Jų kūnus išbėrė vortys ir sutinimai. Iki gydytojas atvyko iš kaimyninės stovyklos, ta neišaiškinama liga ištiko tuzinus darbininkų. Iš karto buvo įtarta vočių epidemija. Bet tada vienas kalnys iš Šanchajaus, kuriam teko būti

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10.000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Japonijoje tuoj po II Pasaulinio karo, atsiminė panašius reiškinius Nagasakyje, kurį buvo kludžiusi atominė bomba. Simptomai buvo tie patys.

Daktaras buvo bejėgis, gau-sėjant susirgimams, ir vengė skelbti diagnozę. Tuo metu labai maža žmonių Sinkiang, Pekino valdomoje centrinės Azijos dalyje, galėjo žinoti arba spėti, kas atsitiko už 350 mylių esančioje Jėrbos stovykloje. Mirtinės radiacijos debesy iš Sovietijoje vykdytų atominio sprogdinio buvo stratosferinių vėjų nunešti į Kiniją, kur pradėjo berti savo radioaktyviuosius kritulius įvairiose Džungarijos dalyse.

Prieš mediciniam pranešimui iš Jėrbos stovyklos pasiekiant Pekiną, susirgimų pranešimai pradėjo plaukti iš įvairių kolchozų ir darbo stovyklų šiaurinėje Kinijoje. Pirmieji radiacijos nuostoliai buvo pranešti iš Mongolijos "liaudies respublikos". Japonija konstatavo padidėjusį radioaktyvių kritulių kiekį atmosferoje.

Sinkiangio radijas įspėjo, kad provincijos žmonės nedelsdami praneštų medicininiams įstaigoms apie kiekvieną "keistą" susirgimą. Lachove, prekybos centre prie Ilwang Ho upės, kur susiduria Sinkiangio ir vidurinės Kinijos prekybos keliai, buvo įsteigta specialii laboratorija, kuri tikrina visų iš Kinijos Turkestano atgabenamų prekių radioaktyvumą. Tų bandymų rezultatai dar nežinomi, bet faktas, kad Sinkiangas buvo paskelbta nepaprastojo meto būklė, yra pakankamas įrodymas apie katastrofiškas sovietų atominio bandymų pasekas. Sprogdiniai buvo atlikti Sovietijoje tarp Balkašo ežero ir Semipalatinsko.

Kinija nėra vienintelis kraštas, kurį palietė pavojus. Pasak Indijos ir Pakistano ekspertų, didelis radioaktyvaus užkrėtimo pavojus yra Kašmirui, Lietingui ir aukštas Pamiro kalnų rajonas, tesąs tik už 600 mylių nuo bandymų poliigonų Kazakstane, gali ypatingai traukti radioaktyviuosius kritulius. Tų mirtį nešančių debesų grėsmė, jiems slenkant į rytus, kyla ir Mandžūrijai, Korėjai bei Japonijai.

Britų ornitologai įspėjo, kad Arkties rajonų paukščiai, kurie perisi Beringo jūros srityje netoli Naujosios Žemės ir žiemoja britų salose, esą smarkiai užkrėsti radioaktyvumu.

Galbūt reikės metų nustatyti pavojui, kurį sukėlė pasaulio sveikatai Chruščiovo "branduolinės stiprybės politika". Šimtai kalinių ir vergų stovyklų kankinių "sąjungi-nėje" Kinijoje jau turi tos baisios žmonijos rykštės ženklus. Deja, daugelis tų pačių žmonių, kurie dalyvavo anti-atominėje konferencijoje, įvykusioje rugpjūčio mėnesį Japonijoje, ir kurie garsiai šaukia apie visų atominio ginklų panaikinimą, dabar visiškai tyli apie tai, kas dedasi Naujojoje Žemėje arba sovietiniame Kazakstane.

(tp)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Lietuvių ir lenkų santykiuose išmėtyti nuodėguliai

Visada su lenkais mes turime apie ką pasikalbėti. Mat, pračius didybė ir tragedija mus jungė ir skyrė. Dažnai, gal ir net per dažnai buvo taip, kad lenkai viena ranka mums nešė gėlių, o antroji peilį laikė. Vieni deklamuavo lietuvių tautai didelę meilę, o kiti ruošė planus ir juos vykdė, kad Lietuvą paverstų didžiosios Lenkijos užkampio provincija.

Po pirmojo pasaulinio karo, kada buvo susidarę sąlygos keltis laisvam gyvenimui, lenkai mūsų atžvilgiu visą savo klastą taip išryškino, kad beveik dvidešimt metų buvo visi santykiai nutraukti. Lenkų ginkluotos kovos ir Vilniaus krašto užgrobtas buvo tie centriniai taškai, kurie mus labai rimtai skyrė ir Rytų Europos jėgas prieš sovietinę ir vokišką agresiją silpnino. O, pagaliau, tų santykių priverstinis atstatymas prieš pat antrąjį pasaulinį karą, ilgų metų skaudulių ne tik neišlygino, bet ir jokią pasitikėjimo neatnešė. Ir kai į Lenkiją veržės sovietinės jėgos, kai lenkams reikėjo prieglobščio Lietuvoje ieškotis, jie iš gėdos, tiek skriaudų Lietuvai pridurę, dažnai pasienie stoviniavo nebežinodami ar į Lietuvą eiti ar neiti. Bet tie, kurie peržengė, greit patyrė, kad lietuviai už akmenis duona ir apsauga atsislygino.

Bet ir tas lietuvių kilnumas, kada Lenkija ir Lietuva buvo kietoje vokiškoje okupacijoje, lenkų neišmokė kitaip su lietuviais elgtis. Kiek jie planų audė ir kiek klastų organizavo, kad tik lietuviškąjį elementą Vilniaus krašte sunaikintų, prieš vokiečius į sunkią padėtį pastatytų, o pragai pasitaikius, vėl savo pirštus į visą Lietuvą ištiestų.

Tai žaidžios, tai dideli skauduliai, tai mūsų kaimyninių santykių kelyje išmėtyti nuodėguliai. Ir labai gaila, kad tie visi nuodėguliai iki šiol teberūksta. Ir lenkai vis pasirūpina, kad jie rūktų. Jų užsieninės organizacijos, kurių didžioji dauguma gauna nurodymus iš Anglijoje esančių egziliuvių veiksmų, labai dažnai reikalauja Vilniaus ir Lvovo. Atseit, reikalauja Lietuvos ir Ukrainos žemių.

Reikia pripažinti, kad yra nemažai ir pačių lenkų veikėjų, kuriems tų išmėtytų ir teroruojančių nuodėgulių kvapas labai nepatinka. Jie daro įtaką į savuosius, kad kaimyninius santykius ne aštrintų, bet švelnintų, kad ne svetimų žemių trokštų, bet turimose savosiose stiprintų. Bet tokie veikėjai yra mažumoj ir jie nepajėgia daugumos nuotaikų apvaldyti.

Kai iškyla koks aštresnis ginčas lietuvių-lenkų santykiuose, labai dažnai jis atsiliepi ir komunistinėje spaudoje. Girdi, tai tik pabėgėlių ginčai, o pačioj Lietuvoj ir Lenkijoje dabar tokių ginčų nebėra, visi reikalai išspręsti ir sutvarkyti.

Žinoma, taip jiems ir privaloma kalbėti, nes taip Maskva liepia. Bet iš pačios Lenkijos mus pasiekia ir kitokios žinios. Ten oficialiai Maskvos tonu kalba tik Gomulka ir gomulkininkai. Bet lenkų vadinamas pagrindis, kuris ir dabar nė kiek nemažesnis, negu jis buvo okupacijos metais, visiškai kitokiom užmačiom gyvena. Ten taip pat vyrauja nuotaikos, kad Lenkija turi atgauti ir Vilnių ir Lvovą. Atseit, ten nuotaikos tokios pat, kaip ir emigraciniuose lenkų sluoksniuose, dirguojamuose iš Anglijos.

Lenkai sako, kad nors po šio karo jie toli pasistumdėjo į vakarus, bet labai daug prarado rytuose. Rusija iš Lenkijos atėmė 181.000 kv. kilometrų plotą. O iš rytų suvališkai davė 102.836 kv. kilometrų geresnį plotą. Bet tie duoti plotai iki Neissės-Oderio linijos, tėra tik vienu rusų dovana, kitų valstybių nepatvirtinta. Žinoma, lenkams jie labai malonūs, bet Lenkija teritoriniu plotu skaitosi sumažėjusi ir dėl to lenkų ambicijos pažeistos. Todėl lenkuose reikia nuolat ir auginti mintį, kad tos rytinės žemės turi vėl Lenkijai priklausyti.

Mums, kurie kartais esame tikinami, kad lenkų-lietuvių santykiai sunormalėję, tai nereikėtų užmiršti. Mums visada reikia žinoti tikrąją padėtį ir daryti viską, kad patys lenkai tuos išmėtytus nuodėgulus susirinktų ir mus vėl neapgautų.

B. G.

LAIŠKAS CLEVELANDO LIETUVIAMS

Mieli Clevelando lietuviai, per visą savąjį gyvenimą daugiausia jėgų skyriau savajai nūmėlėjai Lietuvai ir mūsų broliams, palengvinti jų sunkiąją gyvenimo našta.

Šiandien, gerai suprasdamas ir žinodamas mūsų brolių, sergančiųjų džiaova Vokietijoje sun-

kią padėti, norėčiau prieš išleidamas į pensiją (nes esu jau peržengęs 65 metus) padaryti dar vieną patarnavimą. Jaučiu, kad daugiau nebegalėsiu jau tiek pasidaryti, todėl norėčiau sukelti šiek tiek pinigų tiems, kuriems jie taip labai reikalingi.

Tam reikalui paskyriau 25 dolerius. Juos laimės vienas iš tų, kurie nusipirks bilietą, kainuojantį 50 centų. Gautas pelnas ir bus atiduotas broliams džiovininkams, gyvenantiems Vokietijoje.

Tikėdamas, kad nė vienas neatsisakysite juos paremti savo ir sergančiųjų vardu, tariau Jums nuosirdų ačiū.

ALEKSAS BANYŠ, BALF 68 skyriaus Clevelande vicepirmininkas

Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių jaunųjų grupė, dalyvavusi vokiečių jaunimo suvažiavime Wetzlar, susilaukė didelių ovacijų ir šokių turėjo kartoti po keletą kartų. Nuotraukoj iš kairės: Teicheraite, Bajerytė, Jukštaitė, Maciulevičiūtė, Kanceravičiūtė, Jacevičiūtė, Žakytė ir Drinkmanaitė.

GROŽINE LITERATŪRA LIETUVIŲ TRAGEDIJOS ATSKLEIDIMAS

E. ČEKIENĖ

Šiomis dienomis teko vartyti Vytauto Alanto romaną "Tarp dviejų gyvenimų", jau išverstą į anglų kalbą ir paruoštą spaudai.

Jei tuo romanu skaitytojai susidomės, vertėjas, kuris tu tarpu pavardės nesiskelbia, yra numatęs į anglų kalbą versti ir kitą Vytauto Alanto romaną "Pragaro pošvaistės" išleistą 1951 metais.

Tai būtų papildomas lietuvių tautos tragedijos atskleidimas svetimiesiems, nes jau išverstam romane autorius aprašo lietuvių tautos rezistencines partizanų kovas su okupantais bolševikais, o Pragaro pošvaistėje labai vykusiai atvaizduoja kitą Lietuvos engėją -- nacius. Viena knygoje matome mūsų tėvynėje siaučiantį raudonąjį terorą, o kitąjį rudąjį. Pošvaistėje autorius itin iškelia didingą Lietuvos senovę su jos visais praities valdovais ir meile savam kraštui.

--Per visus Lietuvos amžinosios tragedijos veiksmus raudonu siūlu nusidriekia viena didelė mintis: begalinė savosios žemės meilė, kuri apsprendžia visą mūsų istorijos raidą. Ji pagrindinis atramos taškas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politikams ir karo vadams, lygiai, kaip ir elniniam kareiviui. Šių dienų Lietuva yra tūkstančio metų lietuvių tėvynės meilės vaisius... -- Įrašė romano herojus Girkalnis savo moksliniam veikalui.

--Slėnyje pasislėpusios lietuvių tautos širdies plazdėjimas yra galingesnis už priešų smurtą, neapykantą ir grobuoniškumą, nes nėra pasaulyje galybės, kuri užgniaužtų gyvą, amžinai plazdančią tautos širdį, -- sako autorius veikėjo lūpmis (II psl.).

Amerikietis skaitytojas iš tų abiejų romanų susidarytų vaizdą, kaip nelaimingą Lietuvos žemę, Vakarų ir Rytų kryžkelę, vis grūmiasi du pasauliai, kaip nesigailima nei lietuvių turto, nei kraujo, kaip jis blaškomas, kankinamas ir žudomas ir, pagaliau, ima prarasti dvasios pulsą, nebetikėti jokiems teisingumo principams žemėje. Veikėjo Nargeliūno žodžiais tariant, kurio žemia pirmąjį bolševikmetį išveža į Sibirą, viskas yra melas, smurtas, kumščio neribota galybė. Demonai valdo pasaulį, o angelai, rymodami ant debesėlių, ramiausiai žiūri į žemės tragediją ir leidžia iš-

SVEIKINIMAI IŠ WASHINGTONO

Geriausi sveikinimai visam Dirvos personalui. Dirva laukiama, nes įvairi ir įdomi. Be to, mums dar ir namų laikraštis, beveik, kaip laiškas iš Clevelando, gauti tris kartus į savaitę.

ARVYDAS BARZDUKAS, Washington, D. C.

darinėti rudiems ir raudoniems velniams, ką tik jie nori...

Visa mūsų istorija po Vytauto Didžiojo mirties yra dangaus keršto šaukianti neteisėybė, -- kalba toliau Nargeliūnas. Per 500 metų mes vilkome vergiją, o kai 1918 m. per savo kraują atgavome laisvę tai atrodė tik tam, kad po 20 metų patektume į dar didesnę vergiją. O pagaliau, jei Lietuva ir atsistatys, tai ar užgis mūsų tautos kūnui padarytos baisios žaizdos? Jei mes nustosime milijono ar pusantro milijono savo vaikų, ar kada beatsigausime po to milijoninio tautos nukraunimo? Ir visa tai tik dėl to, kad mūsų kumštis buvo per silpnas pasipriešinti germanizmo ir Azijos imperializmo išperoms, pasišovusiems valdyti pasaulį...

Pragaro pošvaistės uždega giliu patriotizmu mūsų išeivijos jaunimą ir į anglų kalbą išversta teigiamai paveiktų lietuviškai jau nebekalbantį, čia gimusį atžalyną. Tai labai jautriai ir griežtai nusako romano herojus Girkalnis:

--Klysta tie, kurie trypia mūsų žemę ir degina sodybas, manydami, kad mes pasitraukiame iš kovos lauko. Mūsų kova tęsis amžinai, kol nors vieno aiščio krūtinėje plaks širdis. Mes atgimsime tūkstančiais pavaldų savo ainių ainiuose, amžinai gyvensime jų mintyse ir širdyse, žadindami neapykantą tėvynės priešiui, stiprindami jų ranką, laikandį kardą ir šaukdami niekados nenutylančiais trimtais ištverti ir nenuleisti kardo negarbėje. Iš mūsų laužo iškilis ugninis kruvinas kardas ir, širėmės į dangaus skliautą, bylos amžiais mūsų ainiams apie tėvynės garbę ir neleis jiems paklysti negarbės klysteliuose."

Pragaro pošvaistės, jei tik pasiekis svetimuosius skaityto-

jus, išryškins ir lietuvių moters charakterį bei jos labai skirtingą nuo amerikietės moters pareigų supratimą. Štai apie romano herojaus sužadėtinę sakoma:

Aldona negalvojo apie savo atskirą gyvenimą. Ji norėjo būti ne tik jo žmona, bet ir jo bendradarbė bei skatinėja, jo mokslo darbų įkvėpėja... Girkalnis juto, kad jos mokėjimas įsijausti į jo siekimus jo kūrybai telkė naujų atspalvių, naujų jėgų ir ryžto.

Tačiau lietuvių moters kulto rašytojas čia taip aukštai neiškelia, kaip Tarp dviejų gyvenimų.

Užtvėrtus paskutinį knygos lapą, lieka įspūdis, kad rašytojo tikslas buvo supažindinti skaitytoją ne tiek su atskiru personažu gyvenimu, jų psichika, kiek aplamai su lietuvių žmogaus, lietuviškos šeimos tragišku likimu Vakarų ir Rytų politinių įvykių sužvėrėjusių žmonių grumtynėse, ką autorius keliais žodžiais pasako veikėjo Nargeliūno žodžiais:

Žmona ir vaikai kažin kur Sibire -- .. Iš ten niekas nebegrįžta, o jei kada ir sugrįžtų, tai kas? Ar manai besuklijuosi sudaužytą asotį? Ir kiek šiandien tokių sudaužytų asotų šukių bastosi po pasaulį! Milionai. Flirtavo, mylėjosi, auginsius rūmus projektavo, o atėjo juodnagaris, spyrė dvokiančiu batų, ir viskas subyrėjo į šukės...

Visi romano veikėjai gyvena ne sau, siejiasi ne savo asmeniniais nors ir tragiškais pergyvenimais, bet savo tautos reikalais. Veikėjo Girkalnio žodžiais tariant, aš turiu ne savo sielvaruose knaisiotis, bet tėvynės rūpesčiais sielotis. Ką reiškia mano širdgėla (praradus sužadėtinę) prieš tėvynės Golgotą? Užmiršti save dėl kitų! Tegyvuoją pasiau-

ŠYPSENOS

— ☆ ☆ ☆ —

TIKYBOS pamokos metu mokytoja liepia mokiniams, kurie nori eiti į dangų, pakelti rankas. Visų mokinių rankos pakyla aukštyn, išskyrus Jonuko.

--Negi tu nenori eiti į dangų Jonuk? -- klausia mokytoja.

--Noriu! -- atsako Jonukas

--bet man mama iš mokyklos liepė tiesiai grįžti namo.

ŠV. PETRAS ir šv. Tomas lošia golfą dangaus naujasioje golfo aikštėje. Po pirmo mušimo šv. Petras įvaro sviedinuką į duobutę. Šv. Tomas irgi po pirmo mušimo pataiko sviedinuką į duobutę.

--Klausyk, -- sako susierzinęs šv. Petras, -- baikim darę stebuklus ir lošiam golfą kaip reikiant.

--ŽINAI aš jau labai pasiilgau savo žmonos, sako draugui Kentucky kalnų gyventojas.

--O kur ji yra -- klausia draugas.

--Aš išmainiau ją į asotį degtinės.

--Tai turbūt ilgesys tavę laibai kankina?

--Ne, bet jau vėl pradėdu ištrokšti...

JONAS: -- Koks geriausias metodas išmokyti merginą plaukti?

PETRAS: -- Tai reikalauja įmantrios technikos. Pirmiausia ją reikia apkabinti aplink liemenį, tada lengvai paimti jos kairę ranką ir...

Jonas: -- Tai mano sesuo.

PETRAS: -- O... įstumk ją į vandenį...

VIENAS garsus psichiatras tupi jo namų supančiuose krūmuose ir laukia savo ecentriškiausio paciento.

Pagaliam, po ilgo laukimo, atžygiuoja pacientas, nešas tarp dantų lapą popierio su pora parašytų žodžių. Pacientas sustoja, pasilenkia, pasirenka nemažą dydžio akmenį, jį įsideda kišenėn, ir skubai šliaužia į gretimai stovintį vėliavos stiebą.

Pasiekęs vėliavos stiebo viršūnę, pacientas iš kišenės išsiima lapą popierio, padeda jį ant stiebo plokštumos ir nusveria iš kišenės išsiimtu akmeniu. Tada vikriai nušliaužia stiebo žemyn ir skubai nueina.

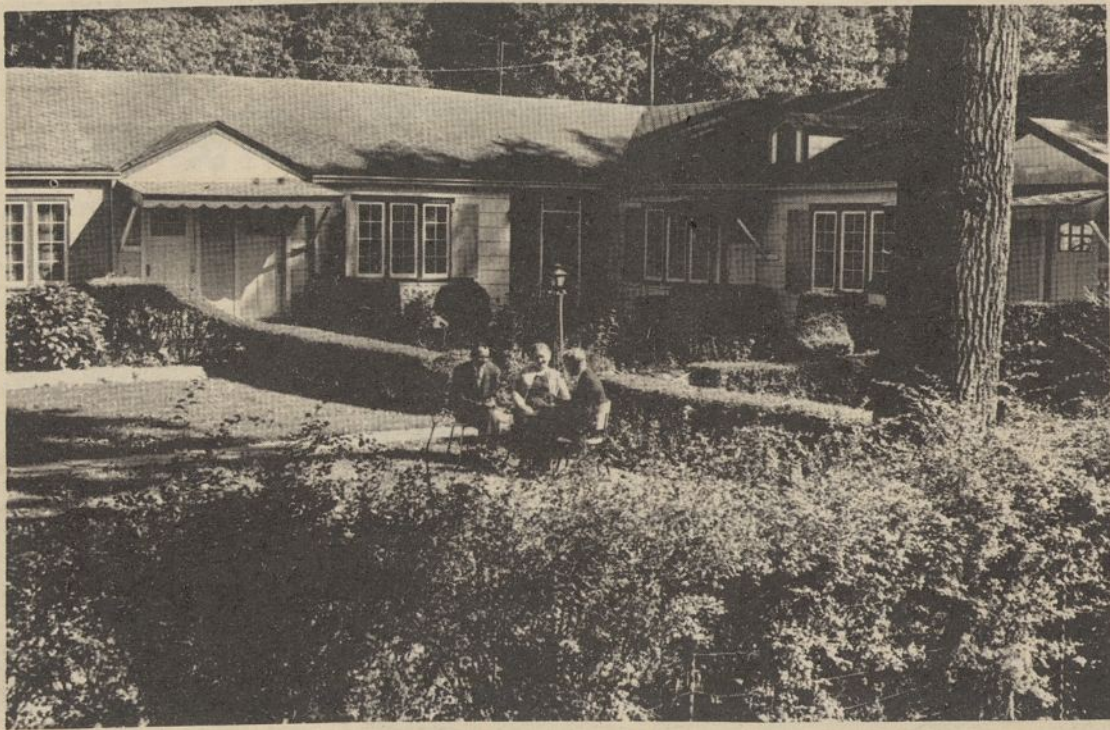
Psichiatras, norėdamas sužinoti ką pacientas yra parašęs, turi taip pat lipti į stiebo viršūnę. Vargais negalais užsikoręs, daktaras nuima akmenį, ir perskaito lape parašytus žodžius: "Čia yra stiebo viršūnė".

kojimas! Tegyvuoją tėvynės didžioji meilė!

Vytautas Alantas čia supažindina su didinga, garbinga, šimtmečius išsilaikiusia ir nemaria lietuvių tauta, kas itin daro knygą vertingą versti ir į svetimą kalbą.

Lietuvos komunistai savo propagandiniuose leidiniuose bando pavaizduoti, kad Nepriklausomybės laikais Lietuvoje nieko nebuvo, kad visi gražieji pastatai tik dabar pastatyti. Rodydami Kauno senoją pašto rūmą, kuriuos retas kaunietis beprisimena, šalimais vaizduoja šiuos rūmus, sakydami, kad paštas dabar įsikūręs naujuose rūmuose, "užmiršdami" pažymėti, kad tuose rūmuose jau seniai Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo įsikūręs paštas.

P. ir O. Odina, vasarvietės Venta savininkai, kalbasi su mūsų bendradarbiu J. Janušaičiu.

VASAROS ŽIBURIAMS VENTOJE UŽGESUS

Pirmasis rudens sekmadienis. Chicagoje slankioja nuobodulys, tačiau saulutė mote moją atsi-sveikinimui į gamtą. Porą valan-dų malonios kelionės lygumomis ir vėl mes prie didingai ošian-čios Michigan'ezero pakrantės, Union Pier vasarvietėje, kur šia vasarą įsitvirtino ir keletas lie-tuvių.

--Ach, saulėtos čia buvo va-saros dienos, kiek čia malonaus džiaugsmo teikė gaivinančios e-žero bangos, mielos alėjos ir ramūs vakarai -- pirmuosius

JURGIS JANUŠAITIS

prisiminimus pasakoja mūsų bendrakaivių, čia praleidusi ke-letą savaičių.

Iš lėto keliaujame besižval-gdami alėjomis, grožėjames be-sikeičiančia gamta, krentančiais gelsvais, rausvais medžių lapais ir malonia vienu.

--Kaip čia dabar ramu. Medžiai, žiūrėkite, tarytum be-siglamonėdami, mums moją, ar gal sveikina užklydusius į senuo-rą.

sius takus -- įsiterpia Petras, didelis gamtos mylėtojas.

VENTA šviečias užrašas iškyla prieš mūsų akis. Tai šau-niai atrodanti, lyg sparnus išskleidusi, dar žaliuose vejose paskendusi P. ir A. Odinų va-sarvietė. Bet visur viešpatuoja ramybė. Nebegirdėti vasaros juoko, nebematyti parudavusiųs veidais žmonių. Gal ir šeimi-ninkų čia nebėra. Bet užsukame valandėlei į šią ramybę dvel-kiančią vietelę ir Ventos krante norime sugrįžti į gražiąją vasa-rą.

Nespėjus įeiti į laiptais šna-rantį kiemą, priešais mus rak-tais apsikabinę atsukabina ma-lonus Ventos šeimininkas Odi-

nas, lyg pranašingą žinią nešda-mas.

--Sveikučiai, sveikučiai, na ir kurgi jūs dabar?! Ar vasaroti sugrįžote! Štai ir raktai, imkite ir gyvenkite. Vietos dabar labai daug -- maudytis taip pat gera... Tikras atsigavimas -- svei-kindamas mus juokavo žemaitiš-ku nuoširdumu šeimininkas.

Kitu takeliu, didžiausius glė-bius nešina patalinės skubėjo jo žmonelė Akvalina. Gi viename namelyje, rankovės pasiraičiu-si, rūpestingai dėstė daiktelių jų dukrelė Irenutė.

Malonus susitikimas. Kieme pabiro juokas, vasaros prisimi-nimai. Susėdame saulutės ato-kaitoje. Gėrimės malonių rudens vėjeliu ir dar tokia miela sau-lutė. Medžiuose šokinėja jaukos vovieraitės, bebaigiančios žy-dėti gelytėse duzgia laukinės bi-tutės.

--Tai ką čia beveikiate, juk vasarotojai jau apleido? -- Šį kartą kimbu į mielus šeimini-nkus.

--Matote, darbo netrūksta ir dabar. Tvarkome butus, patali-nes, viską paruošiame žie-mai ir... užrakiname iki sekančių metų.

--Sakykite, kas paskatino jus į šį verslą? Juk čia buvo didelė rizika ir daug pinigų. Ar dirbote kada vasarvietės administravi-me?

--Nebejaunystė. Fabrike ilgai tverti nebemanėme. Iš pat jaunystės mėgome prekybą ar kokį verslą. Amerikoje bijojome ri-zikuoti, nes nemokame gerai kal-bos. Gi šis verslas mažiausia reikalingas kalbos, o dar tarp mielių lietuvių, vis kaip nors, sakome versimės. Tada mūsų ge-ras žentas Gediminas Morkū-nas su dukrele Irena, abu jau čia baigė mokslus, mums pažadėjo visokeriopą pagalbą. Jis ir buvo ta didžioji mūsų pagalba darbe, kur mums užtikrino sėkmingai pradėti šį biznį. Taigi surizika-vome ir nepralošėme.

--Tad kaip jums sekėsi šie pirmieji metai ir ar esate paten-kinti čia įkėlę koją?

--Pirmieji metai visada ir visur sunkūs. Turėjome sunkumų ir mes. Keitėmės indus, patalines, tvarkėme išorę ir norėjome, kad ši vieta būtų jauki ir maloni kiekvienam vasarotojui. Darėme viską, bet žinoma, dar daug ko ir trūko. Tad teatleidžia mū-sų mieli vasarotojai už buvusius trūkumus. Juos stengsimės ma-žinti ir šalinti ateinančiais me-tais.

--Ar daug praleidote vasaroto-jų pirmaisiais metais?

--Buvo savaičių, kad nebeturė-jome galimybės daugiau vasa-rotų priimti.

--Ar vasarotojų tik chiegiečiai?

--Daug iš Chicago, bet taip pat vasarotojų turėjome iš Oma-hos, Detroito, Baltimorės, Cle-velando ir kitur.

--Kokios nuotaikos vyravo vasarotojų tarpe?

--Be galo įvairios. Vieni mėgo ramų poilsį. Jaunimas krikštavo ir šoko. Dainų mėgėjai vakarais prie laužų dainavo. Kiti sporta-vo, tenisą žaidė. Visa tai sudarė be galo malonią ir jaukią aplin-ką ir drauge įvairiaspalvį, nenuo-bodų, nevarginantį gyvenimą, kas vasarotojams būtina ir svarbu. Mes tas dienas prisimename su dideliu malonumu ir džiaugia-mės.

--Kokių turite ateities planų?

--Sekantiems metams norėtume pastatyti salę, talpinančią iki 300 žmonių, kurioje būtų visos pramogos, skaitykla, suvažiavi-mai, parengimai. Be to ir visų Ventos gyventojų pabendravimo vieta. O pačia vasarvietę de-koruosime gėlynais, pastatus taip pat perdažysime pritaikydami gražesnių spalvų derinius. O ypač bus daug dėmesio kreipiama į vasarotojų pagėdavimus.

--Dabar, kaip atrodo, čia esate įsikūrę lyg keletas didžiųjų ir visa eilė mažesniųjų vasar-viečių savininkų. Kaip tad sugy-venote tarp savęs pirmaisiais metais?

--Su dėkingumu galime pri-siminti Rambyno savininkus p. Kinderius, Gintaro savininkus p. Karaičius, Lengvino kurorto sa-vininkus p. Lengvinus, sukuriais gražiai bendravome ne tik asme-niškai, bet ir versle, vieni ki-tiems talkininkaudami. Taip pat ir su visais čia įsikūrusiais lie-tuviais stengėmės palaikyti kuo puikiausius santykius. Taip pat tikime, kad ir ateityje mūsų vi-sų santykiai bus malonūs ir geri, o tai visiems šiame kampelyje

užtikrins gražų sugyvenimą ir nuo to daug priklausys ateities perspektyvos šiai vasarvietei.

--Ką galėtumėte pasakyti jūsų buvusiems vasarotojams ir bend-rai lietuviams?

--Visiems čia vasarotojams ir mus aplankusiems nuoširdžiai dėkojame ir linkime geros svei-katos. Visiems lietuviams, kas gali, nuoširdžiai patariame čią įsigyti nuosavybes, kad išaugti lietuviškoji Palanga.

Saulutė leidos vakarop. Med-žių viršūnės galudėsi, lyg nu-jausdamos artėjančias rudens ir

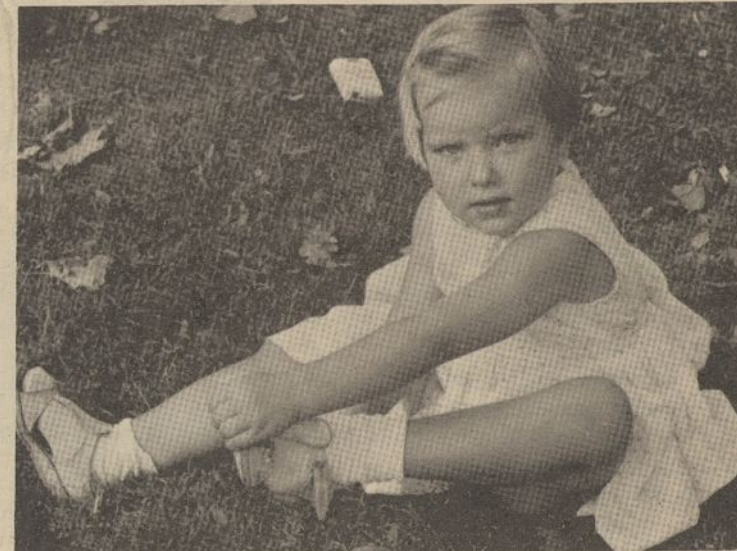
žemos audras. Iš lengvo krenta pageltę lapai, padžiuvusios šaku-tės ir gyliai. Tolumoje gir-dime sunkiai alsuojančias vieni-šas ežero bangas, virš jų klykia alkanos žuvėdros. Kur nekur pra-rieda auto mašina, lyg paklydęs keleivis ieškodamas kelio...

Baigę malonų pokalbį pakilame ir mes. Atsisveikiname mielus šeiminius, palinkime jiems geros sėkmės ir drauge su kren-dančiais paukščiais paliekame Ventą kurioje šiandien, po gražių vasaros dienų, užges paskutinis žiburyš iki sekančių metų.

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSAS

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 76. Rūta Motiejūnaitė, pustrėčių metų amž., iš Clevelando, Ohio, Nuotrauka G. Motiejūno.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 77. Daiva Kiršonytė, 3 metų amž., iš Los Angeles, Calif. Nuotrauka L. Kančausko.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 78. Vytkas Stasaitis, 4 metų amž., iš Newington, Conn. Nuotrauka kun. J. Petraičio.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH whisky	5ths	\$4.98
6 SKAIDRIOJI 80°	5ths	\$2.95
7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti prancūzų likeriai	5ths	\$2.98
8 BORDEAUX pranc. vynas	5ths	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gė-rimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Cosmos Parcels Express Corp.

(LICENSED BY VNESHPOSILTORG)

PASKUBINA JŲSI SIUNTINIŲ JŲSI DRAUGAMS IR GIMINĖMS Į BET KURIĄ SSSR DALĮ. SIUNTINIAI APDRAUSTI • PRISTATYMAS GARAN-TUOTAS • GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam, pigiau negu bet kur kitur. Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašy-kite ar aplankykite jums artimiausį mūsų skyrių:

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8804
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau. — Tel. TO 7-1575

CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted St. — Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994

SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave. — Tel. WA 2-4035

WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W. — Tel. GL 8-2256

PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. — Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. — Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave. — Tel. CH 9-6245

Greek Orthodox Club Blvd.

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sek-madieniais.

BOSTON 18, Mass., 271 Shawmut Ave. — Tel. LI 2-1767
WOODHAVEN 21, N.Y., 84-17 Jamaica Ave. — Tel. VI 3-1477

AMERIKOS BALSAS PLEČIA PROGRAMĄ

Amerikos Balsas plečia trans-liacijų laiką, tuo sustiprindamas savo pozicijas tarptautinės pro-pagandos srityje, kur tebedomi-nuoja Sovietija su 1050 valandų per savaitę.

Amerikos Balso praplėtimą sudarė portugalų programų į-vedimas. Jos buvo pradėtos rugpjūčio mėnesį ir dabar pra-plėčiamos iki 22 valandų per savaitę. Portugalų kalbą nau-doja apie trečdalis Lotynų A-merikos gyventojų.

Po šio praplėtimo Ameikos Balsas valandų skaičiumi atsi-stos šalia komunistinės Kinijos, kuri transliuoja 7¼ valandų per savaitę. Anksčiau antrąją vietą po Sovietijos turėjo Jungtinė Arabų Respublika, transliavusi 766 valandas per savaitę. Dabar, atskilus Sirijai, tas skaičius nukrito iki 547 valandų. Britų BBC per savaitę transliuoja 604 valandas.

Šalia tiesioginių transliacijų, Amerikos Balsas dar pasiekia daugiau kaip 5000 valandų netie-siogėmis transliacijomis, išdali-nant daugiausia Lotynų Amerikos kraštams Amerikoje paruoštas magnetofonines juostas.

Amerikos Balso plėtimą įga-lino šiais metais paskirti pa-pildomi 2 mil. dolerių. Dabartin-is AB biudžetas šiemet siekia apie 20 mil. dol. ir yra aukš-čiausias istorijoje. Nuo sausio mėnesio numatoma pradėti transliacijas Tailando, Laoso ir Kambodijos gyventojams, bet tuo tarpu dar nerandama atatinamo personalo.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvy-bės, nelaimingų atsitiki-mų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.

Cleveland 24

TAUTA IR TAUTINĖ IŠTIKIMYBĖ

Dr. Juozo Girniaus
naujas veikalas

ST. SANTVARAS

St. Barzdukas, buv. JAV LB Centro Valdybos pirmininkas, lyg išvesdamas Dr. J. Girniaus veikalą į visuomenę, savo dailiame žody, pavadintame Tikėjimas neviltyje ir ištikimybė pavojuje, sako: "Lietuvių tautos, jos ateities ir likimo rūpesčiams turime skirtą jau nevieną studiją. Prabėgomis prisiminkime kad ir Vydo "Mūsų uždavinį" ir "Tautos gyvatę", St. Šalkauskio "Lietuvių tautą ir jos ugdymą", A. Maceinos "Tautinį auklėjimą", J. Aleksos "Lietuvių tautos likimo klausimu" ir "Lietuviškų gyvenimo kelių paiešką", M. Krupavičiaus "Lietuviškąją išeiviją" bei kitus veikalus.

Aš prie minimų studijų dar pridėčiau gausius Ant. Smetonos raštus, kuriuose taip pat glūdi didis patrioto rūpestis ir gili filosofinė mintis, kai jis kalba apie lietuvių tautą, jos uždavinius ir likimą. Reikia manyti, St. Barzdukas Ant. Smetoną netyčia savo žody pamiršo. Antra vertus, gal kas ir kitaip galvoja, bet man rodo, kad Ant. Smetonos didybė sutelkta raštuose. Ir tokia didybė, kuri nei su šia, nei su kita diena negalės praeiti ir negalės būti pamiršta.

Dr. Juozo Girniaus Tauta ir tautinė ištikimybė atėjo į gyvenimą tokiu metu, kada ji yra daugiausiai reikalinga. St. Barzduko minėtų studijų arba neturime, arba jų pasiekti negalime, o čia, štai, naujas ir gilus žvilgsnis į tautą ir tautinę ištikimybę. Kai senai ir garbingai lietuvių giminei graso dar istorijoje neregėti pavojai savam krašte, o taip pat ir svetur, tokio filosofinio veikalo pasirodymas, vaižgantiškai tarant, yra gausių mūsų gyvenimo pragiedruly.

Tauta ir tautinė ištikimybė turi keturis skyrius: A. Tauta, B. Tautinė ištikimybė svetur, C. Tautinės ištikimybės pagrindai, D. Rezistencinis tikėjimas tautinės ištikimybės siela. Kiekvienas skyrius dalomas dar į visą eilę poskyrių, pvz., Tauta ir kultūra, Tauta ir asmuo, Patriotizmas, kosmopolitizmas, nacionalizmas, Gyva tautinė kultūra, Tautinės moralės pagrindai ir pan. Šie poskyriai dar suskaidomi į mažesnius straipsnius, kuriuose Dr. J. Girnius su filosofo įžvalgumu, gilumu ir erudicija nagrinėja plačią skalę mūsų uždavinių, siekimų ir pareigų.

Vieną ramų savaitgalį su atsidėjimu perskaitęs Dr. J. Girniaus Tautą ir tautinę ištikimybę, trumpai galiu tarti, kad jo stilius yra puikus, kalba graži, mintis patraukli, įtikinanti, giliai įtaigojanti. Man susidarė įspūdis, kad apie tokį veikalą kalbant galima leisti į vienokias ar kitokias mąstymo spekuliacijas, o įprastinė recenzija vargužai nors vaizdingesnio pasakys. Dėl to aš bandysiu gal kiek neįprastą knygos vertinimo būdą: tegu Dr. J. Girniaus Tauta ir tautinė ištikimybė pati apie save kalba. Šiuo atveju, nors tik mažytė, nors tik dalinė, tekstų iliustracija galbūt pats geriausias veikalo aptarimas bei jo rekomendacija skaitytojui.

Kalbėdamas apie tautą ir valstybę, Dr. J. Girnius rašo: "Tauta yra bendruomeninio pobūdžio grupė, nes jos narius sieja bendruomeniniai santykiai. Ji sieja savo narius iš prigimties iš vidaus, neformaliai ir nekuriam apibrėžtam tikslui. Dviejoje prasme tauta yra prigimtinė, arba savaiminė, bendruomenė. Visų pirma ta prasme, kad savaime, nuo pat

gimimo, įsiliejiama atitinkamam tauton. Gimstant šeimoje, tuo pačiu gimstama ir tautoj. Nevėliau sąmoningu apsisprendimu pasirenkama ta ar kita tauta, o nuo pat sąmonės išbudimo augama savo tėvų tautoj ir esama jos nariu. Antra prasme tauta yra prigimtinė, arba savaiminė, bendruomenė dėl to, kad ji pati yra savaime susidariusi, ne racionaliai sukurta. Istorijos bėgyje tautą sukuria pats bendras gyvenimas, suformuodamas bendrą gyvenimo būdą, bendrą kalbą, bendrus nusiteikimus ir nusistatymus.

žius, galime sutikti, kad visada tie, kurie buvo laisvi, linko nematyti tų, kuriuos slėgė vergija. Užtat visais amžiais laisvės sąmonė skaidriausiai žėrėjo pavergtuosiuose. Likimas lėmė mums, visų tautų pavergtiesiems, šiame amžiuje liudyti laisvę. Laisva tauta nepriklausomoje valstybėje -- toks yra autentiškas tautybių principas ir toks yra mūsų idealas."

Tautai ir kultūrai apibrėžti rašoma: "Telkdamas savyje visas skirtības, pati tauta stovi aukščiau visų skirtibių. Kaip beišsiskirtume savo vienokiais ar ki-

Dr. JUOZAS GIRNIUS

Tauta ir valstybė formaliai nesutampa. Yra tautų, kurių nariai priklauso įvairioms valstybėms. Atvirkščiai, yra valstybių, kurios savo valdžioje turi įvairias tautas. Išsiplėtojus susisiekimo galimybėms ir drauge taip suintensyvėjus santykiams tarp kraštų, kaip mūsų amžiuje, kiekviena tauta turi savo vaikų, išsklydusių į kitus kraštus, o tuo pačiu ir kiekviena valstybė daugiau ar mažiau visada tarp savo piliečių turi žmonių, priklausančių įvairioms tautoms. Tačiau tai nepakeičia tautybės ir pilietybės skirtumų. Tautybė yra priklausomybė tautai, ir nieku būdu ji nesikeičia pagal kraštą, kurian likimas žmogų nusivedžia. Pilietybė yra priklausomybė valstybei: ji įpareigoja būti lojaliam atitinkamam kraštui ir jo santvarkai, bet ji neperkeičia paties žmogaus."

Toliau, ta pačia tema kalbėdamas, Dr. J. Girnius sako: "Be savos valstybės tauta negali būti laisva. Valstybė yra ta organizacija, kuri įgalina tautą laisvai gyventi ir laisvai kurti tautinę kultūrą. Tautos laisvė -- jos valstybinė nepriklausomybė (tie sakiniai autoriaus pabrakiti).

Kaip visi žmonės turi teisę į laisvę, taip visos tautos turi teisę laisvai gyventi. Tačiau didžiojoje tautoje, kurių laisvė saugi, vis dar norima laisvę laikyti tik jų privilegija. Todėl ir tada, kada kalbama apie grėsmę "laisvajam pasauliui", turima mintyje save pačius, o apie pavergtuosius tylima, jų laisvę nesisiejojama. Ne tik genocidas yra mūsų amžiaus gėda! Lygiai gėda yra ir "laisvu" besivadinančiojo pasaulio tyla -- užmerkimas akių (drauge -- ir sąžinių) prieš šį genocidą. Nurodyti į kitus am-

tokiais nusistatymais, visi lygiai esame tos pačios tautos vaikai. Tautinis broliškumas siekia giliau už visus skirtingumus. Tauta taip pat giliai priklauso kiekvieno mūsų individualinei būčiai, kaip plačiai ji telkia drangės visus, kurie esame jo gimę. Tautoj gimstame, nes ir šeima savo dvasine versme turi tautą. Tautoj išaugame, išmokstame kalbą, gauname išauklėjimą ir susidaro elgesio normas bei pažiūras į pasaulį ir žmogų. Tautoj reikiame savo darbu bei kūryba, įprasminame savo egzistenciją. Visus gaubdama bendru ryšiu ir kiekvieną atskirai savimi paženklindama, tauta yra ne vien ta, kurioje žmogų nusivedžia, bet visos jos siejanti globalinė bendruomenė."

Kalba yra pats ryškiausias tautinės individualybės ženklas ir drauge pats reikšmingiausias veiksnys atitinkamai bendruomenės suldyti į tautą. Būdamas komunikacijos (susijimo ir susipratimo) priemonė, kalba tiek pat savyje jungia vieną grupę, kiek ją skiria ir atiboja nuo kitų grupių.

Mokydamasis tėvų kalbos, vaikas ne tik apskritai išbunda dvasiniam gyvenimui, bet ir drauge jungiasi tauton. Kalba įgalina žmogų palaikyti santykius su savaisiais tautiečiais ir naudotis savosios tautos dvasiniais turtais, sutelktais jos žodinėje kūryboje. Iš vaikystės prisavinimas svetimos kalbos paprastai baigiasi ir nutaitemu.

Kultūra yra tautos "forma", atseit tasai pradai, kuris sukuria tautą kaip tautą, nes ji materialinius tautos elementus suldo į vieną visumą ir tuo būdu suformuoja tautinę individualybę. Vidinė tautos vienybė

Vasario 16 Gimnazijos grupė vyresniųjų šokėjų po pasirodymo Wetzlar. Iš kairės Endriukaitė, Šaltytė, Morozovaitė, Ošurka.

remiasi jos kultūra suteikia tautai tą vidinę vienybę, kuri R. Eislerio tautos apibrėžtyje buvo pavadinta "visumos dvasia", "tautine dvasia". Todėl, J. T. Delos žodžiais, "tauta yra lyg savotiška civilizacijos ir kultūros projekcija tam tikrame krašte".

Nesukūrimas pajėgios tautinės kultūros yra pagrindinė priežastis, kodėl, iš pradžių valdę milijoniskus svetimųjų plotus, ilgainiui ne tik praradome nepriklausomybę, bet atsidūrėme ir prieš pačios tautinės gyvybės išblėsimą grėsmę. Šiuo atžvilgiu skaudū mūsų istorinė patirtis akivaizdžiai liudija, kaip esmingai tautinė gyvybė bei vienybė yra susijusi su kultūrine vienybe bei gyvybe."

Toliau, savo žodžius pabrėždamas, Dr. J. Girnius sako: "Būdamas tautinės gyvybės versmė, drauge kultūra tautai yra jos pašaukimas, suteikias jos egzistencijai žmogiškąją prasmę. Vertingai egzistuoti -- tai išplėtoti savo galimybes kūrybiniais laimėjimais ir tuo būdu laiko trukmę pakelti į istorijos rangą: tik tai priklauso istorijai, kas pažymėta kūrybine iniciatyva. Kultūra įveda tautą į istoriją. Kultūra padaro tautą vertingą ir tuo būdu iš "faktų" ją perkeičia "vertybe". Todėl vykdyti tautai savo pašaukimą -- tai kurti savo kultūrą. Tautinis pašaukimas -- tautinė kultūra. Kurdamas savo kultūrą, tauta vykdo ir savo pašaukimą."

Pačios tautos kaip tokios kultūringumo matas visų pirma yra ne atskirų jos kultūrinių laimėjimų suma, o visų jos narių švietimas, kultūrinių interesų plotis, kultūrinių nusiteikimų gylis. Šiuo atžvilgiu ir mažosios tautos gali lygiomis atsistoti šalia didžiųjų, netgi ne viena mažoji tauta šiuo atžvilgiu pralenkia ne vieną didžiąją tautą. Kultūrinė didybė yra lygiai visoms tautoms prieinama. Čia yra pagrindas, kodėl ir mažosios tautos turi lygią teisę laisvai gyventi, kaip ir didžiosios."

Kalbėdamas apie tautą ir asmenį, Dr. J. Girnius ypač iškelia patriotizmą. "Patriotizmas tautinę sąmonę padaro dinamine jėga. Gryna sąmonė tėra šaltas žinojimas, kuris pats savaime negali asmens niekam uždegti. Niekas nereikštingas tautinė sąmonė, jei ji liktų tik neinteresuota tautinio individualumo įžvalga. Bet kas, ir svetimieji, gali neinteresuotai domėtis tautos individualybe! Tautinė sąmonė yra daugiau negu abejingas savosios tautybės suvokimas, nes negalima savosios tautos išpažinti be meilės jai įsižiebio. Patriotizmas tautinę sąmonę pripildo meile, kurios dinamizmas ir padaro ją gyvą jėgą. Tik tada asmens ryšys su savo tauta savo tautą myli. Patriotizmas susieja asmenį su tauta dvasiniu ir moraliniu ryšiu. Kaip savo faktinė individualybė tauta yra kultūrinė bendruomenė, taip patriotizmas, savo narių dvasiniu ryšiu, tauta yra moralinė bendruomenė. Patriotizmas yra tautos širdis."

Aptardamas patriotizmą, kosmopolitizmą ir nacionalizmą, Dr. J. Girnius kalba: "Kas nejaučia to, kas vertinga, tam jokia pareiga negali būti įrodyta. Štai kodėl tas, kuris laukia įrodymas, kodėl ji įsisto sa-

vosios tautos meilės pareiga, niekada negali susilaukti atsakymo. Kas myli savo tautą, tas myli ją be įrodymų, kurių jam nereikia. Gi tam, kuris reikalauja įrodyti patriotizmo pareigą, vietoj laukiamo įrodymo galima tik nurodyti, kokios priežastys lemia asmens tautinį neįtautumą. Suminėtinis trys tokių priežastys."

Čia Dr. J. Girnius iškelia egoizmą, asmens suskilimą nutaitemo procese ir kosmopolitizmą. Štai apie tai pora ištraukų: "Pirma, tasai egoizmas, kuris yra akla apskritai visoms vertybėms. Jis viską matuoja tik materialine nauda, ir visos vertybės jam yra tik priemonės pelnui medžioti. Jei apsimoka, egoistas gali vaidinti ir patriotą. Bet kai tik patriotizmo vaidyba nebeduoda pelno, o reikalauja aukos, jis vieną tėvynę pakeičia kita: ubi bene, ibi patria -- kur gerai, ten ir tėvynė. Egoistui nėra išdavimo, nes jam nėra nė ištikimybės. Visos meilės ir ištikimybės jam nieko nereikia, jei jis nemato pelno. Ir išdavystė jam yra "vertinga", jei tik ji pasidaro pelninga. Nėra įrodymų, kurie galėtų egoistui atverti akis egoizmo menkystei praregėti. Ne įrodymai gali atskleisti egoizmo menkystę, o gyvenimo smūgiai, akivaizdžiai parodydami, kas ko buvo verta. Kosmopolitizmas -- tai moralinis genocidas. Neatsitiktinai visi pavergėjai visada stengėsi pavergtuosiuose sklepyti kosmopolitines nuotaikas."

Toliau eina Tautinė ištikimybė svetur. Kalbėdamas apie tautą ir kraštą, Dr. J. Girnius sako: "Nors kraštas nepriklauso tautos apibrėžčiai, ir jo ribos nėra griežtai nustatomos, tačiau tauta yra glaudžiai susijusi su savo gyvenamuoju kraštu. Kraštas -- tai tautos namai, šiam pastarajam žodžiui teikiant visą tą šilumą, kuri supa savuosius namus."

Konkrečiai kalbant mūsų gimtojo krašto pavyzdžiu, Lietuva yra ne tik Nemunas, Dubysa ir Šventoji, Utenos-Zarasų ar Telšių apylinkių ežerynai su kalvelėmis, Baltijos pajūris su Užmario kopomis, bet dar esmingiau Trakų, Vilniaus ir kitos pilys, Vilniaus, Pažaislio ir kitos bažnyčios, Čiurlonio galerija, Karo muziejus, Valstybės teatras, abu universitetai su visomis kitomis mokyklomis etc. Net ir pačios gamtinės vietovės daro įspūdžio ne vien savo gamtinio grožio, bet ir savo ryšiu

su istoriniais įvykiais, žymiais asmenimis, dailiosios literatūros kūriniiais, legendomis, pavdavimais."

Kai jis kalba apie ryšį su tauta, palikus kraštą, sako: "Palikti kraštą dar nereikia palikti pačią tautą. Anksčiau nurodėme, koks glaudus ryšys tautą sieja su kraštu. Kraštas įgalina tautos narių draugės gyvenimą, ir krašte tauta išskleidžia savą tautinę civilizaciją. Kaip sakėme, tautai kraštas yra jos namai, jos tėvynė. Tačiau tauta yra daugiau už kraštą ir negali būti su juo sutapdyta tuo būdu, kad krašto palikimą būtų galima laikyti pačios tautos palikimu. Tautai priklausome pačia savo būtimi, o ne vieta, kurioj gyvename. Kaip nenuostajame buvę savo tėvų vaikai, nors ir palikdami gimtuosius namus, taip nenuostajame buvę savo tautos vaikai, nors atsidurdami svetimame krašte. Tautoje liekame, kur bebūtume likimo nusiesti."

Moraliniu požiūriu santykis su savąja tauta nesikeičia ir palikus kraštą, svetur atsidurus. Kaip dora yra mylėti savąją tautą, taip nedora nutausti. Nors socialoginė analizė nutaitemą randa natūralia išeivų akultūracijos pasekmę, dėl to jis nepasidaro kitas, kas iš tiesų yra, būtent -- savosios tautos palikimas ir tuo būdu jos išdavimas. Kaip ištikimybė liudija žmogaus dvasinę didybę, taip išdavimas -- dvasinę menkystę. St. Šalkauskio žodžiais, "nutaustama negarbingu keliu". Negalima garbingai nutausti dėl to, kad apskritai nėra garbingo išdavimo. Kiekvienas išdavimas rodo saviarbos stoką. Palikti savąją tautą -- tai paneigti tuos, iš kurių kilti. Jautrios sąžinės žmogus jaučia tokio savųjų atsisakymo niekingumą. Nutautimas nėra moraliai neutralus. To nejaučia tik farizeiški surambėjusios sąžinės, kurioms "dorai gyventi" pakanka nenusižengti tokiems nusikaltimais, kurie teismo baudžiam. Nutautimu nusikalstama ne apskritai žmogui, o savo tautai ir sau pačiam. Savo tautai nusikalstama jos palikimu, ypač tą valandą, kai ji kovoja būti ar žūti. Sau pačiam nusikalstama paneigimu savo kilmės."

(Pabaiga kitam numeryje)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

CleveSavings

DON'T JUST WISH-SAVE FOR
THE THINGS YOU WANT MOST

WE WELCOME SAVERS
ASK ABOUT OUR AUTOMATIC
SAVINGS PLAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT BANKING OFFICES

Member Federal Deposit Insurance Corporation

SMALKĖS BOSTONO LIETUVIŲ SKAUTŲ PIRKIOJ

Sakoma, nėra namų be dūmų. Žiūrėkit, net ir moderniai įrengtoji viloj atsiranda šokių ir tokių smalkių. Ir mūsų pasauly, kuris technikos pažangėjimo dėka nuostabiai pagerino ir palengvino žmogaus kasdieninį gyvenimą, Maskva į padanges išmeta tokius dūmų stulpus, kad jų krituliai pasiekia ir šį tolimą užmarį.

Bostono lietuviai gana ilgą laiką plačioj Amerikoje buvo žinomi, kai mokė savo tarpe išlaikyti susiklausimą ir santalką. Man pačiam kitose kolonijose ne kartą teko išgirsti klausimus: kokį slaptą receptą jūs turit, kad sugebat taip darniai dirbti? Argi neatsiranda asmenų ir grupių, drumsčiančių ir griaušančių jūsų vieningą darbą? Bandydavau aiškinti, kad kultūrinė, visuomeninė ir politinė veikla dažniausia būna sklandi, kai veikėjai yra kultūringi, turi savy išsiugdę gyvą tolerancijos jausmą ir pakankamą kiekį pakantos kitokioms tautiečių nuomonėms. Atrodo, viskas taip laimingai susidėjo, kad Bostono lietuviai veikėjai tų žmonių dorybių nestigo. Iš tikro, tarpusavė santalka šioj gražioj Atlanto pakrantėj dar ir dabar nėra sugriuvusi.

Tačiau, kaip tarta, nėra namų be dūmų. Bostone po truputį jie smilko tokioj vietoj, kur mažiausia buvo galima jų laukti. Tai Bostono lietuvių skautų pirkioj, tiksliau tariant, gražaus vardo žalgirio tunte. Atseit, organizacijoj, kuri dabinosi šūkiu (reikia galvoti, daugiau reiškiančiu, negu blizgutis prie švarko atlapo) — Dievui, Tėvynei ir Artimui. Dūmai kilo ir tirštėjo, tūtininkai griuvė vienas po kito, kol buvo nuverstas ir darbo kadencijos nebaigęs tūtininkas inž. Juozas Vaičiūrgis.

Bostono liet. skautų pirkioj į ugnį dūmus keliančią dervą jau kelinti metai pils to trys vyrai su simpatingu ir krikščioniškos meilės kupinu kunigėliu — tai prieky, tai užpakaly. Man labai gaila, nuodugnai į bylą pažvelgęs, negaliu pasakyti, kad kunigo ir jo bendradarbių kovos metodai būtų buvę išmintingi ir kultūringi. Savo tikslų siekdama, trijulė visai nesivaržė su priemonėmis. Šmeižė, kiršino, intriguavo, prasto skonio lapelių žmonėms siuntinėjo ir net ant lentų kabino. Naivus jų agentas Bostono Keleivy

kiekvieną savo žodį pavadinę teisybe (taigi, savo tarpe jau ir popiežių turim!), kai tą jo "teisybę" Tėvų komiteto pirm. inž. E. Manomaitis, buv. vyr. skautininkas Dr. Vyt. Čepas ir sk. Molis buvo viešai paneigę. Mano išmanymu, tokia nuoga arogancija gali pasireikšti kur nors kitur, tik jau ne skautuose! Aplamai trijulės "veikla" nebuvo nei garbinga, nei lietuviška, visai nekalbant apie jos skautiškumą. Puikus šūkis Dievui, Tėvynei ir Artimui tokiame veikime netrukus gali iš gėdos sudegti. Trijulės pavardžių šiuo atveju viešai neskelbiu, nes man atrodo, kad spaudai dera garinti tik tokius žmones, kurie dirba pozityvų ir garbingą darbą.

Savaime kyla klausimas, kokių tikslų vedini žmonės tokiu "veikimu" užsiima. Asmenys, kurie bylą gerai pažįsta, daro tris prielaidas: a) kova dėl pažeistų ambicijų (mat, vienas iš trijulės anksčiau buvo nuo pareigų nušalintas, kitas, būdamas žalgirio tūtininku, nepasizymėjo ypač rūpestingu ir geru darbu, trečias buvo skautų dvasinės vyresnybės pabartas), b) pastangos iškilti į aukštesnę skautų valdžią, c) užmaskuoti tikslai skautus pakeisti po krikščionių demokratų sparnu.

Manding, dvi pirmos prielaidos nėra patikimos. Sunku tikėti, kad žmonės rizikuotų savo geru vardu dėl tokių iš esmės menkų dalykų. Ambicijoms patenkinti ir kopimui į aukštesnę valdžią yra atviri, tiesūs ir garbingi keliai beveik tik viena sąlyga: atlik sąžiningai ir gerai pasiimtą darbą! Galvoju, tiek suprantą ir pati trijulė. Lygiai, kaip į turėtų suprasti, kad vargu atsiras daug tėvų, kurie savo vaikus patikėtų tokiems vadams, kurie nepaiso skautybės idealų ir principų, kurie be intrigų nepajėgia prasimušti į vyresniškumą.

Patikimesnė tiktų tik trečioji prielaida. Bet ir dėl jos man kyla abejonių. Argi taurūs mūsų katalikų veikėjai galėtų toleruoti šitokią nesimpatinę tegu ir tik vieno skautų tūnto okupaciją? Atsakymo tuo tarpu nesiryžtu duoti. Pagyvensim — pamatysim. Pats galiu tik tiek linkėti: skautai tegu būna skautai. Ir tokie kilnūs, kaip jų šūkis — Dievui, Tėvynei ir Artimui. Ne tik mane, bet daugelį

Bostono lietuvių šioj smalkių byloj gerokai nustebino dabartinė vyr. skautų vadovybė. Ji nepatikėjo Bostono Skautų Tėvų Komitetui, nepatikėjo seniems ir garbingiems skautų veikėjams, akiai pakluso trijulei ir jos užgaidas patenkino. Žalgirio tūnto tūtininkas J. Vaičiūrgis, nebaigęs savo darbo, buvo atleistas, o jo vieton paskirtas anų patikėtinis inž. Nenortas. Atrodo, vyr. skautų vadovybei nesunku buvo palaukti ir inž. Vaičiūrgio kadencijai pasibaigus, daryti savo sprendimus. Nepažįstų aš dabartinių skautų vadų, tik paprasti kasdieniniai dalykai — taktas, etika ir skautų idealų paisymas — vargu pateisins jų elgesį.

Atleisto tūtininko inž. Juozo Vaičiūrgio pagerbimas Bostone kilo spontaniškai. Skautų Tėvų Komiteto pirm. inž. E. Manomaitis iniciatyva jis buvo surengtas rugsėjo 24 d. vakare ALT S-gos Bostono sk. namuose. Būdinga, kad į pagerbimą atsilankė absoliuti dauguma pakviestųjų. Prie ilgų stalų nebuvo tuščia nei viena kėdė. Pagerbime buvo pasakyta visa eilė kalbų, kurias organizavo ir komentavo Ignas Vilėniškis. Kalbėtojai buv. žalgirio tūnto tūtininkas J. Vaičiūrgis apibūdino, kaip sąžinės ir pareigos skautų veikėją. Visų kalbėtojų mintis ryškiausiai pasakė jaunas mokslininkas Mantautas, minimą skautų "veiklą" apibūdindamas lietuvių skautuose kylančią blogio problemą. Su ja jau dabar metas kovoti. Pats Mantautas savo vaikų tokiems skautų vadams, kurie patys stinga auklėjimo, niekad nepatikėsia. Ilgi ir nuoširdūs plovimai parodė, kad ir daugumas pagerbimo dalyvių panašiai galvoja.

Tą pačią mintį tęsiant, reikėtų dar štai kas pridurti: geri žmonės ir geri katalikai savo vaikus leidžia į ateitininkus. Ateitininkai yra sena ir garbinga liet. jaunimo organizacija, šiuo metu daug ką daranti, kaip skautai daro (iškilos, stovyklos, susirinkimai). Kiti geri žmonės ir lietuviai patriotai savo vaikus įrašydina į skautų organizaciją. Tūtininko Vaičiūrgio pagerbime išryškėjo mintis, kad skautų vadai, nepaisydami tėvų valios, gali atskirti skautų tūntus sugriauti, o pačią organizaciją suniekinti. Iš tikro, be tėvų noro, nebus lietuvių skautų. Tad vargu skautų vadai išmintingai elgiasi, drumsdami šaltinio širdį, iš kurio patys linksta atsigeriti...

Buv. žalgirio tūnto tūtininko J. Vaičiūrgio pagerbime Skautų Tėvų K-to pirm. inž. E. Manomaitis, įteikdamas pasitraukiančiam dovaną, pasakė, kad Tėvų Komiteto bendradarbiavimas su tūtininku Vaičiūrgiu buvo itin darnus ir idealas iškelti žalgirio tūntą į pirmąjį liet. skautų vienetą buvo bendras. Visi tūnto štabo nariai liudijo tą patį. Tūnto globėjų vardu kalbėjęs ALT S-gos Bostono sk. pirm. inž. J. Dačys taip pat pabrėžė, kad su tūtininku Vaičiūrgiu nebuvo jokių nesupratimų, o tik darnus darbas.

Taigi... tas globėjas, Bostono tautininkai savo lėšomis ir prakaitu įrengė gražius namus. Dešimtį metų tuose namuose Bostono skautai rinkosi ir dirbo. Daugel skautų jaunuolių tuose namuose augo, kai kurie jų jau baigė aukštuosius mokslus. O pats globėjas, ALT S-gos Bostono sk., ar turi iš to kokios apčiuopiamos naudos? Deja, kiek turiu žinių, dar nei vienas iš Tautinės S-gos namuose augusių ir dirbusių skautų į skyriaus narius neįstojo. Tai akivaizdus įrodymas, kad Bostono tautininkai, jeigu jie tikėjosi skautais sustiprinti savo gretas, tos progos nenorėjo ar nemokėjo išnaudoti. Dabar minima vyrų trijulė kaip tik daugiausia akmenų laido į tautininkų pusę. Argi dėl to, kad Bostono tautininkai įrengė skautams tokią prastą būklą? ... Vienu žodžiu, globėjai yra ko susimastyti...

UŽKLIUVĘ SIUNTINIAI

Apie dabartinę lietuvių paramą lietuviams Sibire ar pavergtų tėvynėj kada nors prirašysime knygų knygas. Nors su pavergtais tautiečiais turime ploną ryšį, bet jis ryškus, kraujo ryšis.

Mūsų pastangos padėti jiems konkrečiai reiškiasi siuntinių pavidalais. O su tais siuntiniais visko atsitinka. Turint daugiau patirties norisi keliomis mintimis pasidalinti su siuntėjais.

NESIŪSTI SIUNTINIO TIEMS, KURIE JO NEPRAŠO

Vargas nugali kuklumą ir reikalingieji tikrai paprašys. Pasiuntus neprašančiam galima labai pakenkti. Nėra jokios abejonės, kad siuntinių gavėjai yra registruojami, dažnai apklausinėjami, o kiti net baudžiami pašalinimu iš tarnybos, pažeminimu ar išstėmimu.

NESIŪSTI Į ANAPUS PRABANGOS DALYKŲ

Mes turime saviesiems padėti, bet nereikia leptinti, nekelti pavydo, puikybės ar amerikoniško pasididžiavimo jausmų. Todėl netinka į ten siųsti deimantus, auksą, brangius kailius ar prašmatnius blizgučius, nebent su gavėju dėl to sutarta. Gavėjas neturės jų kur dėti, sunku net bus jais nusikratyti. Žinau vieną senutę Lietuvoj, kuri gano avis su geriausiais minko kailiniais.

NESIŪSTI SIUNTINIŲ DAŽNAI

Geriau rečiau, bet didesnius. Tuo būdu sutaupoma patarnavimo išlaidų, o į gavėjų neatkreipiamas nuolatinis dėmesys. Žinomi atsitikimai, kai artimieji iš JAV užverčia savuosius siuntiniais, o ten juos atima rusai ir tariamą gavėją išvaro į durpynus. Nereikėtų siųsti nenaudingų daiktų ir smulkmenų, kaip kramtomos gumos, vaikų žaislelių ar pan. Jie ten netinka. O smulkmenų persiuntimas brangus.

NĖRA VILTIES SUMAŽINTI PERSIUNTIMO IŠLAIDAS

Daugumas jų visai pagrįstos, pvz., pašto išlaidos, patarnavimas (service charge), apdrauda ir pan. Galima dejuoti dėl miltų ar Inturisto rinkliavų (\$ 2.50), bet jų, atrodo, nebus galima išvengti. Vienintelis būdas sumažinti išlaidas, tai pačiam daiktus supirkti. Tarpininkai dažnai duoda blogesnę medžiagą ir brangiau paskaito nei reklamose parašo. Nuoširdus lietuviškas patarimas: nepirk katės maiše.

NĖRA VILTIES IŠVENGTI MUITŲ AR GAUTI ATLEIDIMĄ NUO TAKSŲ

JAV labai turtingos ir tai renka miltus. Tas pat dedasi su siuntomis ir kituose kraštuose. Žinome, kaip rusams trūksta dolerio ir naudoja progas. Gi siuntinių į anapus išlaidas nurašyti nuo taksų negalima. Tam reikėtų specialaus Kongreso įstatymo. Deja, daug siuntinių siunčiama prekybos tikslais. Pvz., už įvairias individualias siuntas į Pa-

lestiną, Prancūziją ar Šveicariją siuntėjas gauna atgal vyno, laikrodžius. Labai aišku, kad visų siuntinių į užsienius JAV vyriausybė privilegijuoti negali.

Mūsų siuntos į anapus taip pat kartais pamainomos į knygas, gintarus ar tautinius rūbus, nors daugumoje yra meilės siuntos, pirmoji pagalba ir kaip tokios galėtų būti privilegijuotos. Deja, kas jas užtars Kongrese? Kas jas klasifikuos, aptars, įstatymų įdės? Nėr vilties, nors tais reikalais Balfas yra daug žygių daręs.

SIUNTOS ĮTEIKIMO DOKUMENTAI NE VISAD GAUNAMI

Nors yra toks susitarimas tarp SSSR ir JAV, kad registruotų siuntų įteikimo dokumentais apsieikiama, bet praktikoje tai ne visuomet vykdoma. Rusai ne visus kvitus prisiunčia Amerikai, o šie nesiunčia rusams. Ši aplinkybė labai apsunkina siuntinių įteikimo kontrolę. Gal dėl tų pačių priežasčių agentūros pakvitavimo lape nepasižada įrodyti, kad apmokėtas ir apdraustas siuntinys bus įteiktas, o dingimo atveju reikalauja, kad siuntėjas įrodytų, jog siuntinys žuvo ar nebuvo įteiktas (Agency... is not required to furnish proof of deliver... Sender shall be required to furnish satisfactory (!) proof of not delivery or loss). Tai teisinis nonsensas.

Deja, norėdami artimiesiems padėti, šią riziką prisiimame, o siuntiniui dingus yra grynai agentūros ar rusų malonė padengti bent dalį nuostolio.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ DAR TEBEINA

Tik viena agentūra yra sukludę

BALFO SIUNTOS TEBESIUNČIAMOS

Dėl labai suprantamų priežasčių Balfas jokių privilegijų siuntinių agentūrose neturi, nors siuntinių siunčia labai daug. Reikia viešai pasiskųsti, kad yra ir Balfos siuntų užkliuvusių anoj nelaimingoje agentūroje, kuri ne tik siuntas persiųsdavo, bet ir medžiagos siuntoms parpin-davo.

Dabar Balfos įstaiga pati su-perka medžiagos ir siuntinius toliau tebesiunčia. Balfas privatiems asmenims gali patarpininkauti, bet tik standartiniams 40-50-60 dolerių vertės siuntiniais. Tai tik medžiagų siuntos, smulkmenų supirkinėti ir išsiųsti Balfos įstaiga negali dėl tarnautojų trūkumo, bet medžiagų kostiumams ir suknėlėms, taip pat megztukų ir skarelių pasiųsti gali. Balfas pelno nesiekia; siuntinių skolon taip pat, Centro Valdybos patvarkymu, nesiunčia.

KUN. L. JANKUS

Balfos Reikalų Vedėjas

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandenių ir pečių šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

Clevelando laikraštis The Cleveland Press rašo, kad Amerikoje mažai moterų studijuoja odontologiją. Clevelando universitete odontologijos fakultete, tarp 241 studijuojančio vyro, yra tik 3 moterys. Į tą trejetuką įeina ir lietuvaitė Giedrė Natkevičiūtė (dešinėje). Kairėje latvaitė Ilze Avens ir jugoslavė Frank Toplak.

Clevelando Neringos tunto skautės ir vadovės su vyr. skaut. O. Zailskienė ir jos pavaduotoja K. Kodatienė, J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Spalio 14-15 d. savaitgalį Clevelande viešėjo Seserijos Vyriausioji Skautininkė v. s. O. Zailskienė ir jos pavaduotoja v. s. K. Kodatienė. Šeštadienį jos susitikimo uždaroje sueigoje su Neringos tunto skautininkėmis. Sekmadienį, spalio 15 d., vidurdienį Naujosios parapijos salėje buvo Clevelando Neringos skautų tunto sueiga. Jon skaitlingai susirinko skautės, jų tėveliai ir bičiuliai. Viešnios v. s. O. Zailskienė ir v. s. K. Kodatienė buvo pasitiktos su gėlėmis ir vinetų šūkais. Neringos tuntui didelį džiaugsmą suteikė Seserijos VS įsakymu paskelbtas LSS Tarybos Pirmijos nutarimas, kuriuo darbščioji tuntininkė psktn. Mirga

Vyr. skaut. pavaduotoja K. Kodatienė riša mazgelį naujai pakeltoms į paskautininkes M. Švarcienėi ir N. Garlaitei. V. Bacevičiaus nuotrauka

jos VS įsakymu paskelbtas LSS Tarybos Pirmijos nutarimas, kuriuo darbščioji tuntininkė psktn. Mirga

Kičienė ir psktn. Jūratė Koklienė pakeltos į skautininkės laipsnį. Į paskautininkės laipsnį pakeltos — vyresn. sklt. Nijolė Garlaite ir vyresn. sklt. Malvina Švarcienė. Naujai pakeltosios paskautininkės davė įžodį skaitlingame skautininkių-kū rate ir buvo apdovanotos gėlėmis.

Tunto įsakymuose pranešti pasikeitimai Neringoje. Paukštyčių skiltininkė Ramunė Kubiliūnaitė pakelta į paskiltininkės laipsnį. Psktn. Amanda Mulielienė pasitraukė iš živilės skautų dr. vės draugininkės pareigų. Nauja draugininkė paskirta Nijolė Petkevičiūtė. Tuntininkė pareiškė padėką sesei Amandai ir palinkėjo sėkmės sesei Nijolei naujose pareigose. Oficialiąją dalį drausmingai pravėdė Neringos t. adjutantė vyr. sklt. G. Natkevičiūtė. Skautėms susėdus į jas

Į Clevelandą atvykusią vyr. skaut. O. Zailskienė stoty pasitiko paukštytės, teikdamos gėlių puokštę. J. Garlos nuotrauka

APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISAS RUSIJOS SRITIS, PERSIUNTIMO ĮSTAIGA

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Ši firma pilnai patikima, su 27 metų praktika garantuoja, kad jūsų siuntiniai greičiausiai ir tvarkingiausiai pasieks adresatą. Kurie norite, kad jūsų artimieji Lietuvoje ar Sibire gautų Kalėdoms siuntinį, pranešame, kad jau laikas pasiųsti. Siuntiniams turime įvairių prekių, kurios parduodamos tik siuntėjams žemiausiomis kainomis. Čia pirkdami sutaupysite mažiausiai 25%. Kalėdiniais siuntiniams prekes duodame ir išsimokėjimui.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
390 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-8761

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
1313 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio
Tel. UT 1-0806

Šių skyrių vedėjai ir tarnautojai lietuviai, su ilga praktika ir geriausiai jums patarnaus.

Iš Mirgos Mozoliauskaitės vestuvių. Jaunoji tarp pamergių ir motinos atsisveikinant su vestuvių dalyviais. Iš kairės G. Mozoliauskaitė, V. Kasparavičiūtė, A. Alkaitytė, D. Čyvaitė ir p. Mozoliauskienė. V. Pliodžinsko nuotrauka

prabilo Seserijos VS v. s. O. Zailskienė ir Seserijos VSP v. s. K. Kodatienė, kuri platokai apžvelgė lietuviškosios skautijos per 43 metus nueitą kelią. Neringos t. sueiga užbaigta skautių dainomis ir rateliais.

Po sueigos ten pat buvo skautininkių ir svečių pietūs. Jų metu kalbėjo kun. A. Goldikovskis ir sktn. Ald. Augustinavičienė.

Seserijos vyriausiosios vadovės savo misiją Clevelande atliko sugrąžindamos organizacijon 12 prieš ketlet metų išstojusių skautininkių.

• Rašytojas V. Ramonas, la n kydamasis Clevelande, aplankė Dirvą ir į svečių knygą įrašė gražius linkėjimus.

• Clevelando skautų tėvų ir rėmėjų komiteto naujai išrinktoji valdyba spalio 14 d. įvykusiam valdybos posėdyje pasiskirstė pareigomis:

Komiteto pirmininkas — Balys Auginas, vicepirmininkas — Vytautas Januškis, sekretorė — Kazimiera Lazdinienė, išdininkė — Eugenija Jakulienė.

Skautų tėvų naujasis komitetas tiki, jog visi tėvai ir skautybės rėmėjai ir ateityje visomis išgalėmis rems ir talkins naujosios valdybos darbus.

• Gražios yra mūsų tautinės tradicijos ir švenčių papročiai. Viena tokių Lietuvoj buvusių populiarių švenčių — Kūčios, kurių apeigos mus nuo pat vaikystės žavėdavo ir jaudindavo ir yra palikusios kiekvienam neišdildomų įspūdžių. Kūčios — šeimos šventė. Jos simbolizuoja šeimos vienybę, tą dvasinę jungtį, buriant visus šeimos narius į krūvą.

Skautų tėvų komitetas, norėdamas atgaivinti tą gražią mūsų tautinę tradiciją, gruodžio 16 d. Šv. Jurgio parapijos salėje rengia lietuviškas Kūčias visuomenei su visomis tradicinėmis apeigomis ir menine programa. Visi Clevelando lietuviai nuoširdžiai kviečiami atsilankyti ir pagyventi lietuviškų tradicijų Kūčių nuotaika.

Dalyvaudami gruodžio 16 d. rengiamose Kūčiose simboliškai jungsimės į vieną didelę lietuvišką šeimą!

Praėjusį penktadienį Clevelando lietuvių radijo programa, vadovaujama J. Stempužio, buvo perduota iš Clevelande vykusios tarptautinės parodos. Prie mikrofono V. Banionis skaito Maironio eilėraštį. Toliau sėdi J. Stempužis. V. Bacevičiaus nuotrauka

• Solistė D. Stankaitytė ir rašytojas A. Baronas dalyvauja L. F. Bičiulių rengiamajame vakare-koncerte spalio 28 d., šeštadienį, lietuvių salėje. Populiarioji solistė duos lietuviškų dainų ir arijų koncertą, o rašytojas Baronas paskaitys savo humoristinės kūrybos. Po koncerto bus šokiai grojant Neolithuanų orkestrui ir vaišės. Bilietų jau galima šį sekmadienį įsigyti Spaudos kioske arba skambinant darbo dienomis J. Mikoniui tel. MU 1-2154.

REIKALINGI DU VYRAI kalbantys angliskai. Pilnam ar laisvalaikio darbui. Automobilis nebūtinai reikalingas. Asmeniškai atsilankyti: 2419 St. Clair Avenue, nuo 9 iki 12 pietų. (123)

• Čiurlionio namų reikalais kreiptis į Ansamblio pirmininką A. Penkaską telefonu SW 5-7079.

2-jų šeimų namas
Į pietus nuo Euclid Ave. Colonial Hts. (Lampson Rd.). Po 5 kambarius kiekvienam bute ir 3 kambariai ant 3-čio aukšto. Nauji gazo pečiai, 2 automobilių garažas. Namai visai gerame stovyje. Prašo \$23,500.

J. ŠIRVAITIS
Wm. T. Byrne Real Estate
1535 Hayden Ave.
MU 1-6100 — Office;
KE 1-4080 — Home

NAUJOS PARAPIJOS RAJONE NAUJI NAMAI

Dviejų šeimų namas, 5 ir 5 kamb. Mūrinis. Modernios virtuvės. Atskiros skalbyklos. Ištinuotas poilsio kambarys. Dviejų mašinų garažas. Kaina \$34,900.

Vienos šeimos namas. Moderni virtuvė. Iš dalies užbaigtas poilsio kambarys ir antras aukštas. Kaina \$18,500.

Lietuvių pirkėjams duodam nuolaida.

JONAS ŽUKAS, namų statytojas
Telef. įstaigoj AN 1-2616 namuose KE 1-6408.

Vienos šeimos namas, prie pat Naujos parapijos, visas viename aukšte.

Dviejų aukštų vienos šeimos, ten pat, labai didelis sklypas.

Mūrinis bungalow, 3 miegamieji, prie pat E. 185 St. Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti Juozas Mikonis Realtor EAST SHORE REALTY 780 E. 185 St. IV 1-6900 Namų MU 1-2154

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY OCTOBER 20th
EARN INTEREST FROM OCTOBER 1st

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 121

1961 m. spalio 20 d.

KAS IR KUR?

• **J. J. Bačiūnas** savaitę laiko praleido Memphis, Tenn. organizuodamas vasarviečių draugiją, kurios svečius aptarnauja su pilnu išlaikymu. Į Tabor Farmą grįžta šios savaitės pabaigoje.

• **Vaclovas Sidzikauskas** spalio 16 d. iš New Yorko atskrido į Paryžių, dalyvauti Pavergtųjų Tautų Seimo sesijoje. Skrendant iš Londono, lėktuvus sugedo. Grįžęs atgal, turėjo persėsti į kitą lėktuvą. Su juo atskrido latvių atstovas dr. Massens, kurio žmona yra lietuvaite — Lukšytė. Dėl Paryžiuje vykstančios automobilų parodos, suvažiavimo delegatams sunku gauti viešbučiuose kambarių ir kai kurie turėjo pirmąsias naktis praleisti pas pažįstamus.

• **Aldona ir Stepas Mackevičiai** tris savaites atostogavę Europoje grįžo į New Yorką. Jie aplankė Barceloną, Madridą, Ničą ir Paryžių.

• **Dail. Zofija Plechavičienė**, dr. L. Plechavičiaus žmona, spalio 14 d. paguldyta į vieną ligoninę Yonkers, N. Y., operacijai.

• **Keleivis**, socialistų laikraštis Bostone, metinę prenumeratos kainą, buvusią \$4.00, pakėlė iki \$5.00 metams. Toliau, sako, už seną kainą laikraščio leisti nebegali.

• **Lietuvių Fondo organizacinės ir techninės išlaidoms padengti aukojai:** Dr. A. Razma 100 dol., Dr. L. Kaunas 50 dol., Dr. A. ir B. Čivai 20 dol., J. Vainėkis 10 dol. L. Fondo I. O. L. Komitetas dėkoja aukojusiems.

• **Lydijs Gembickaitė-Pakonaitienė**, buv. Vytauto Didžiojo Universiteto ausų, nosies ir gerklės prof. dr. P. Pakonaičio žmona, mirė rugsėjo 28 d. Vilniuje.

V. JANKAUSKAS, buvęs ilgametis Kauno miesto policijos vadas, dabar įsikūręs Kolumbijoje, nežiūrint metų naštos, visad būna kariškai tiesus.

Nuoširdžiai užjaučia skausmo valandoje ONĄ ir PIJŲ VAICAČIUS, dukteris ir sūnų, jų mamytėi ir uošvei

ONAI RADAVIČIENEI mirus

D. Giedraitis
A. V. Mickūnai
A. B. Uteniai
B. J. Vaičičiai

• **Vasario 16 Gimnazijos direktoriaus kun. dr. L. Gronio** 65 metų sukaktis buvo atšvęsta rugsėjo 26 d. Huettenfeldo miestelio kino salėje. Dalyvavo Vokietijos lietuvių veikėjai ir gimnazijos mokytojai. Pasakyta daug linkėjimų kalbų ir iškelta sukaktuvinio sugėbėjimai su visais surasti bendrą kalbą ir gerai vadovauti Vasario 16 Gimnazijai.

• **Laukinių žmonių neliečia šis pranešimas**, nes jie knygų neskaito, bet kultūringą žmogų — taip. Dabar laikas gerą knygą pirkti pigiai, nes Gabijos leidykla skelbia metinį knygų išpardavimą iki gruodžio 31 d. Sąrašų prašykite šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

CHICAGO

• **Inž. Eugenijus Vilkas**, Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas, parodo daug sumanumo, energijos ir darbo eidamas šias atsakingas pareigas. Skautų Brolija yra užsibrėžusi dideliems uždaviniams ir todėl skautų veikla įeina į naują savo žydėjimo laikotarpį.

• **LST Korp! Neo-Lithuania** š. m. spalio 29 d. turės savo metinę sueigą, kurios metu bus renkama nauja valdyba ir pristatyti junjorai pakėlimui į senjorus.

Neo-lithuanams atgaivinus savo veiklą, Chicagoje kasmet įsijungia į Korporaciją po keliolika naujų korporantų.

• **Aušros Vartų tuntas Chicagoje kasmet rengia tradicinį rudeninį parengimą**, kuris visados sutraukia didelį skaičių svečių. Šiais metais šis parengimas įvyks spalio 28 d., šeštadienį, Western Ballroom patalpose. Meninėje programoje be kitų dalyvauja ir solistė G. Peškienė. Programą praveda Vyt. Kasniūnas.

• **Lietuviškoje Marquette parko kolonijoje** mėgiamausia valgykla yra "Tulpė", vedama p. Blinstrubų. Skaniais lietuviškais valgiais pasigardžiuoti atvyksta ir daug svetimačių. O vaikams, kurie ateina iš mokyklos pavalgyti priešpiečių, čia tikra skanumynų pilaitė. Malonu, kad šeiminiškės labai gražiai prižiūri vaikus.

V. Kas.

NIAGARA

IŠ RAMOVENŲ VEIKLOS

43-jų metų Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atsikūrimo sukakties minėjimą ruošia Niagaros pusiasalio ramovėnų skyrius lapkričio 25 d. 6:30 val. vak. slovakių salėje, Welland-Pape gatvių kampas, St. Catharines, Ont. Tą dieną ramovėčiai maloniai prašo kitų organizacijų jokių parengimų nerengti.

Programa numatyta trumpa su paskaita ir menine dalimi. Meninę dalį išpildyti yra prašytas

Kpt. Juozas Matulaitis įteikia gėles menininkams, išpildžiusiems meninę programą 4204 LS kuopoj Uhlerborne. Iš kairės kpt. J. Matulaitis, muz. S. Gailevičius, aktorė Eliza Gedikaitė, solistė Janina Liustikaitė.

Z. Venciaus nuotrauka

NEW YORK

Lietuviškos vestuvės

Spalio 14 d., Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne, susituokė aktyvūs neolithuanų veikėjai — Dalia Maurukaitė newyorkietė ir Jaunutis Gilvydis iš Detroito, Mich.

Vestuvių vaišės, kuriose dalyvavo virš šimto jaunųjų draugų korporantų, filisterių ir gimininių bei artimųjų iš Chicagos, Detroito ir k., įvyko V. Steponio Festival restorano jaukiai išpuošto salėje, New Yorke.

Pokyliui vadovavo A. Diržys. Jaunuosius organizacijų vardu žodžiu sveikino ALT S-gos pirm. V. Abraitis, P. Ališauskas, dr. P. Legeckis ir k. Humoristinės

Toronto Lietuvių Choras Varpas.

Po minėjimo pobūvis. Veiks bufetas, bus šokiai.

Lapkričio 26 d. 10 val. ryto (75 Rolls Ave., St. Catharines Ont.) pamaldos už žuvusius ir žūstančius kovotojus dėl Lietuvos laisvės.

Rugsėjo 12 d., išvykstant Pranu Naiduškevičiui iš Wellando į JAV nuolatiniams apsigyvenimui, West Haven, Conn., skyriaus valdybos nariai buvo nuvykę atsisveikinti su vyriausiu mūsų skyriaus nariu ir buvusiu skyriaus vėliavnešiu, šavonorių kūrėju, Nepriklausomybės kovų dalyviu. Ta proga buvo jam įteikta kukli dovanėlė pulk. O. Urbono "Žalgirio mūšis" knyga.

Rugsėjo 18 d. skyriaus valdyba pasirašė ir išsiuntė per advokato įstaigą M. Martin, Ontario provincijos vyriausybės organizacijos konstituciją su prašymu inkorporuoti tokiu pavadinimu: The Canadian Lithuanian Veterans Association "Ramovė", kaip lietuvių kilmės -- atsargos karių kultūrinę savišalpos organizaciją.

Dr. J. Jurgėlos "Tannenberg" knygos anglų kalba, išleistos ramovėnų pastangomis 1960 m. Chicagoje, Niagaros pusiasalio skyrius išplatino 40 egz. Už tą knygą yra gaunami gražūs padėkos laiškai: Kanados legiono, St. Catharines miesto viešosios bibliotekos ir parlamento atstovo Arthur Maloney. Pastarasis savo laiške rašo, kad šią gražią knygą su malonumu skaito ir prašo perduoti jo sveikinimus visiems Niagaros pusiasalio gyvenantiems lietuviams.

1962 metų pradžioje yra ruošiamasi išleisti kitą leidinį: Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" pirmasis dešimtmetis 1950 - 1960. Jo kaina bus \$ 7.50. Iki 1961 m. XII- 30 d. užsisakiusiųjų pavardės bus atspausdintos. Vėliau ji kainuos \$ 8.50. Numatoma atspausdinti tik 700 egz.

Kas norėtų įsigyti tą knygą prašomi kreiptis Niagaros pusiasalio skyriaus išdėtininką: K. Galdikas, 49 Kernahan St., St. Catharines, Ont., Canada arba tiesiog į Centro Valdybos išdėtininką -- J. Tumas, 4518 So. Talman Ave., Chicago 32, Ill., USA.

kūrybos paskaitė V. Montvila. Šiltą atsisveikinimo žodį tarė Dalios tėvelis J. Maurukas ir New Yorko korporančių vardu G. Kumpikaitė.

Jaunasis dėkojo kalbėtojams ir svečiams, pareikšdamas savo tvirtą nusistatymą eiti lietuviškos šeimos keliu.

Jaunoji pora keturių savaikių povestuvinei kelionei išskrido į Europą.

Šioj iškilmingoj sūnaus Jaunučio gyvenimo valandų jo tėvelis iš Detroito atvykti dėl silpnos sveikatos, deja, negalėjo. Dalyvavo p. Gilvydienė ir kiti giminės.

Šokių muzikai nutilus vaikų metu skambėjo lietuviškos dainos.

kr.

BOSTON

BALTIJOS TAUTŲ ŠEŠTASIS KONCERTŲ SEZONAS

Baltijos Draugija Bostone skelbia šeštąją koncertų seriją. Šiais metais plačiai Bostono visuomenei pasirodys latvių smuikininkė Norma Auzin, lietuvių dainininkas bass - baritonas Arnoldas Vokietaitis ir estų smuikininkė Celia Aumere. Koncertai bus spalio 27, lapkričio 24 ir balandžio 13. Visi koncertai esti penktadieniais, 8:30 vakare, Jordan Hall salėje, Naujosios Anglijos konservatorijos rūmose.

Šiuo metu vyksta sezoninių bilietų platinimas. Baltijos Draugija nuoširdžiai tikisi, kad Bostono ir jo plačiųjų apylinkių lietuviai dideliu susidomėjimu parems šį kultūrinį užsimojimą, trunkantį jau šeštus metus.

Rengdami šiuos profesinio lygio koncertus atsiekiame daugelį vertingų dalykų. Čia gražiai bendraujame kultūrinėje plotmėje Baltijos tautų tarpe, pažindami vieni kitų menines jėgas. Iškeliame ir palaikome savo menininkus, duodami jiems progos pasireikšti visu pilnumu, tuo būdu skatinami juos kūrybai, pažangai, augimui ir stiprėjimui. Sudarome galimybę praskambėti lietuviškajam menui -- interpretaciniam ir kūrybiniam -- amerikininėje plotmėje, viename iš svarbiausių kultūrinį centrų, kokių yra Bostonas.

Šių koncertų profesionaliniai įvertinimai spausdinami "Boston Globe", "Boston Herald" ir "Christian Science Monitor" -- didžiausiose Bostono dienraščiuose, kurių paskutinis yra plačiai skaitomas visame pasaulyje.

Mielasis bostoniški ar jo apylinkių Lietuviai! Visi šie reti ir didieji dalykai atsiekti ir atsiekiama dėka Tamstos aukšto kultūringumo. Dar mums beliko tik nurungti brolius latvius, kurie būdami mažiau skaitlingai, pirmąją bilietų pirkime. Ypatingai kviečiamas jaunimas pažinti Baltijos menininkus ir jų meną, pažinti, priprasti ir... pamilti. Šio dvasinio praturtėjimo niekas niekad nesigailėjo.

PROGRAMOS KOMITETAS

LAISVĖS VARPO DIDYSIS KONCERTAS

Kiekvienų metų rudenį Laisvės Varpo radijo programa rengia koncertą šūkiu: Pažinkime savo talentus. Ligi šiol yra įvy-

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicagos, Cicero ir East Chicagos skyriai spalio 28 d., 7:30 val. vak. Balio Pakšto svetainėje, 2801 W. 38 St. (kampas Californijos ir 38-g-vių) ruošia linksną ir nuotaikingą

RUDENS BALIŲ

Programoje dalyvauja:

solistė — NERIJA LINKEVIČIŪTĖ,
pianistas — ALVYDAS VASAITIS,
aktorė — EGLĖ VILUTIENĖ,
beletristas — JONAS VAICAČIŪNAS.

Solistei N. Linkevičiūtei akompanuos — Algis Šimkus. Veiks bufetas su gėrimais ir skaniais užkandžiais. Šokiams gros B. Pakšto orkestras.

Įėjimo mokestis — \$2.50. Staliukai po 4, 6, 8 ir 10 asm.

Bilietus iš anksto galima užsisakyti:

A. Janukaitis — tel. HE 4-6204 (nuo 5 val. vak.),
St. Šiaučius — tel. HE 4-1979 (iki 2 val. p. p.),
B. Pakštas — tel. YA 7-8722 (visą dieną).
Spalio mėn. 28 d. prie įėjimo.

Chicagos lietuviškoji visuomenė kviečiama šiame baliuje dalyvauti ir linksmai praleisti rudens vakarą.

Skyriaus Valdyba

kę septyni tokie parengimai, kuriuose pasirodė sol. Ald. Stempuženė, St. Liepas, Pr. Bičkienė, A. Vokietaitis, Alg. Brazis, J. Liustikaitė, Vacl. Verikaitis ir eilė kitų.

Šiomet toks koncertas įvyks spalio 22 d. 3 val. po pietų High School salėje, Thomas Park, So. Bostone. Jame programą atliks iškiliausi mūsų dainininkai: sopranas Dana Stankaitytė, tenoras St. Baranauskas, bosas Jonas Vaznelis -- visi iš Chicagos. Dainininkams akompanuos muz. Jeronimas Kačinskas iš So. Bostono. Tai bus koncertas kokio ligi šiol Bostone dar nėra buvę. Į jo programą įeina lietuvių liaudies dainos, mūsų kompozitorių kūriniai ir ištraukos iš operų. Kiekvienas dainininkas pasirodys atskirai, dainuodamas solo, o taip pat su kitais, atlikdamas duetus ir trio.

Iš minimų trijų dainininkų tik St. Baranauskas yra plačiau Bostono ir apylinkės lietuviams žinomas. Jis jau kelis kartus buvo koncertavęs anksčiau, Dana Stankaitytė ir Jonas Vaznelis pasirodys pirmą kartą. Anksčiau bostoniškiams teko juos girdėti tik su Šv. Petro parapijos choru, kuris statė Šv. Cecilijos mišias. Ten jie atliko labai mažas solo partijas. Tada daugelis klausytojų apgailestavo, kad nebuvo sudarytos sąlygos jiems plačiau pasirodyti. Dabar bus proga jiems atskleisti savo talentus visoje pilnumoje.

Laisvės Varpo koncertai paprastai sutraukia daug lankytojų iš tolimiausių apylinkių. Šiame koncertu jaučiamas dar didesnis susidomėjimas, negu ankstyvesniais. Visus ypač domina ištraukos iš operų: duetai ir trio. Kai jau neturime galimybės girdėti lietuviškai ištisų operų, tai kiekvienas nori bent ištraukomis pasigrožėti.

A.B.

SPORTININKŲ ŽINIAI

Už kelių dienų lietuviškam sportiniam gyvenime bus svarbus įvykis -- naujos mūsų vyriausios sportinės vadovybės išrinkimas (FASK-to).

Nuo naujos vadovybės didžiaja dalimi priklausys, kuria linkme pakryps tolimesnis mūsų sportinis gyvenimas.

CLEVELANDO SPORTO DARBUTOJŲ GRUPĖ, kandidatuo-dama šioms svarbioms pareigoms yra įsitikinusi, kad tinkamai suorganizavus ir uoliai dirbant, mūsų sportinio gyvenimo augimas ir tobulėjimas yra pilnai įmanomas.

Savo planuose CLEVELANDO GRUPĖ, jei bus išrinkta, yra numačiusi:

- 1) Revizuoti ir patobulinti dabartinę mūsų varžybų tvarką.
- 2) Suorganizuoti specialų fondą reprezentaciniams vienetams bei sportininkams sutelti.
- 3) Suorganizuoti mūsų krepšinių rinktinės išvyką į Europą.

PAVEIKSLAI PASIŽIŪRĖTI

yra gerai, bet patys daiktai -- dar geriau. Kelių firmų voikiški ir vietiniai radijai, televizijos, patefonai -- "gyvi" -- pas Gradinską, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6 -1998.

Kas Dirvos neskaito
-- daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.